

کشتی بیندازیم؟ نه هیچ کسی نمی گوید بداست والیه همه موافقیم ولی بنده عرض می کنم که از این مهمتر هم چیزهایی می باشد عرض می کنم که مایه مملکت منظم و در بودیه تبدیل حاصل شده ولی پایین حال ما باید باین نکته توجه داشته باشیم که هرگاه یک مشت پول در کمال عدالت گرفته شود بطوری که هیچ حیف و میل نشود و از یک عده از مردم بگیرند و به یک عده دیگر بدهند ما نمی توانیم اسم این را انتظام مایه و تعدیل بودجه بگذاریم این مسئله که این پول حیف و میل نمی شود (فی حد ذاته) یک کار خوبی است ولی باید دید چه فایده برای مملکت دارد.

فرض بفرمائید ۵۰ میلیون تومان از رعایای این مملکت با کمال دقت جمع آوری کردیم و با کمال دقت هم خرج کردیم یعنی یک مشت پول از یک عده مردمی گرفتیم و بیک عده دیگری دادیم تازه نتیجه این بوده است که یک مشت پول از یک عده مردم بدبخت کارکنان زحمت کش می گیرند و بیک مشت بدبخت بیکار می دهند.

این بقیه بنده مهمتری که برای این مجلس پنجم وششم انشاء الله لازم است و در سرفروش او احاله شده است محکم کردن استقلال مملکت است زیرا یک فرصت تاریخی استثنائی بعد از صد سال بلکه دویست سال (از زمان نادر شاه تا امروز) که هیچ کسی هم جز خدایمان نداند پولش چه قدر است برای ما پیدا شده و امید واریم خیلی هم مطول باشد. این فرصت تاریخی بطور استثنای برای ما پیدا شده ما باید این فرصت را در نهایت صرفه حوثی منتقم بشماریم و با امور مهمه بپردازیم قشون منظم - ترقی اقتصادی - نگرانی ما را در آتیه دفع نمیکند و به عقیده بنده تنها این سه چیز نیست که ما را در آتیه نجات خواهد داد.

بلکه چیزی که نگرانی آتیه ما را مرتفع می کند و استفاده کامل تاریخی برای ما فراهم میکند - معارف است - و نشر تعلیمات عمومی است در مملکت و عمل آوردن همه کافی از مردمیکه بتوانند تعلیم بدهند و امور مملکت را اداره نمایند

از بومیان مملکت پس قبل از همه چیز تعلیم ابتدائی است و بعد تعلیم برای فنون عالی بعد از آن تکثیر نفوس و دفع امراض است و پس از آن مسئله اقتصادیات و ثروت مملکت است ملاحظه بفرمائید ما می خواهیم

بنده عرض میکنم من بکزمین بیاض دارم می خواهم بدهم بیک کسی عمارت بسازد - میگوید معمار دارید بفرستید؟ جواب میدهم خیر - خودتان بفرستید میگوید بناچطور؟ میگویم خیر - بنامم ندارم او را هم خودتان بپارید - می گوید خوب بمن چندتا قلمه بفرستید - جواب میدهم او را هم زحمت بکشید و خودتان تهیه کنید و به طور گچ و آجر و سنگ و سایر مصالحی که لازم دارد همه را خودتان تدارک کنید.

ملا ما اگر خدا کثر حقوق را با ما ورین خودمان ندهیم چه خواهد شد؟ ممکن است یک میلیون دومایون از این طریق به ما بدهیم

بنده حالا اگر حرف نزنم و بعضی چیز ها را بگویم شاید بعضی آقایان دلتنگ بشوند ولی حتی عقیده بنده این است که معارج خود مجلس شورای ملی هم زیاد است و میتوان از خود مجلس مقداری کم کرد و به معارف داد ما میتوانیم از وظایف و شوری ها و یا از بعضی وزارت خانه ها مثلا وزارت خارجه مقداری کسر کنیم و به معارف اختصاص بدهیم

این بقیه بنده مهمتری که برای این مجلس پنجم وششم انشاء الله لازم است و در سرفروش او احاله شده است محکم کردن استقلال مملکت است زیرا یک فرصت تاریخی استثنائی بعد از صد سال بلکه دویست سال (از زمان نادر شاه تا امروز) که هیچ کسی هم جز خدایمان نداند پولش چه قدر است برای ما پیدا شده و امید واریم خیلی هم مطول باشد. این فرصت تاریخی بطور استثنای برای ما پیدا شده ما باید این فرصت را در نهایت صرفه حوثی منتقم بشماریم و با امور مهمه بپردازیم قشون منظم - ترقی اقتصادی - نگرانی ما را در آتیه دفع نمیکند و به عقیده بنده تنها این سه چیز نیست که ما را در آتیه نجات خواهد داد.

بلکه چیزی که نگرانی آتیه ما را مرتفع می کند و استفاده کامل تاریخی برای ما فراهم میکند - معارف است - و نشر تعلیمات عمومی است در مملکت و عمل آوردن همه کافی از مردمیکه بتوانند تعلیم بدهند و امور مملکت را اداره نمایند

بنده عرض میکنم من بکزمین بیاض دارم می خواهم بدهم بیک کسی عمارت بسازد - میگوید معمار دارید بفرستید؟ جواب میدهم خیر - خودتان بفرستید میگوید بناچطور؟ میگویم خیر - بنامم ندارم او را هم خودتان بپارید - می گوید خوب بمن چندتا قلمه بفرستید - جواب میدهم او را هم زحمت بکشید و خودتان تهیه کنید و به طور گچ و آجر و سنگ و سایر مصالحی که لازم دارد همه را خودتان تدارک کنید.

ملا ما اگر خدا کثر حقوق را با ما ورین خودمان ندهیم چه خواهد شد؟ ممکن است یک میلیون دومایون از این طریق به ما بدهیم

اول مسئله عدالت است بعد اقتصادیات و بعد معارف حالا بعضی میگویند معارف مقدم است بر عدالت برای اینکه ماضیات خوب تحصیل کرده نداشته باشیم امور عدالت سر و صورتی ندارد یا ممکن است بگویند تا عده ای خوب نداشته باشیم اقتصادیات ما رو به بهبودی نخواهد رفت و وقتی اقتصادیات تکمیل نشده مایه دولت کافی براف سواجب نخواهد بود و باید اقتصادیات پیدا کنند و در حال مسائل صحبت و گفتگو زیاد است

ولی شعفا بنده معتقدم که این دو سه چیز که آقای تقی زاده هم بهمین ها اشاره کردند بر سایر مسائل مقدم است در واقع بیانات ایشان بایستی بیانات یک دولتی باشد که تازه به مجلس معرفی شده و می خواهد پروگرام خودش را بنویسد و این سه چیز را مقدمه پروگرام خودش قرار دهد

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

کار باید حتی الامکان باید در بودجه مملکتی نظرداشته باشد و مخارجی که ممکن است تعدیل کند و به صرف لازم تری برساند و مسئله معارف و صحبه و اقتصادیات در درجه اول اهمیت قرار داده و هر چه ممکن است از مخارج زیادی بکاهد و به مصرف این سه چیز برساند

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

کار باید حتی الامکان باید در بودجه مملکتی نظرداشته باشد و مخارجی که ممکن است تعدیل کند و به صرف لازم تری برساند و مسئله معارف و صحبه و اقتصادیات در درجه اول اهمیت قرار داده و هر چه ممکن است از مخارج زیادی بکاهد و به مصرف این سه چیز برساند

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

بنده عرض میکنم من بکزمین بیاض دارم می خواهم بدهم بیک کسی عمارت بسازد - میگوید معمار دارید بفرستید؟ جواب میدهم خیر - خودتان بفرستید میگوید بناچطور؟ میگویم خیر - بنامم ندارم او را هم خودتان بپارید - می گوید خوب بمن چندتا قلمه بفرستید - جواب میدهم او را هم زحمت بکشید و خودتان تهیه کنید و به طور گچ و آجر و سنگ و سایر مصالحی که لازم دارد همه را خودتان تدارک کنید.

ملا ما اگر خدا کثر حقوق را با ما ورین خودمان ندهیم چه خواهد شد؟ ممکن است یک میلیون دومایون از این طریق به ما بدهیم

بنده حالا اگر حرف نزنم و بعضی چیز ها را بگویم شاید بعضی آقایان دلتنگ بشوند ولی حتی عقیده بنده این است که معارج خود مجلس شورای ملی هم زیاد است و میتوان از خود مجلس مقداری کم کرد و به معارف داد ما میتوانیم از وظایف و شوری ها و یا از بعضی وزارت خانه ها مثلا وزارت خارجه مقداری کسر کنیم و به معارف اختصاص بدهیم

بنده عرض میکنم من بکزمین بیاض دارم می خواهم بدهم بیک کسی عمارت بسازد - میگوید معمار دارید بفرستید؟ جواب میدهم خیر - خودتان بفرستید میگوید بناچطور؟ میگویم خیر - بنامم ندارم او را هم خودتان بپارید - می گوید خوب بمن چندتا قلمه بفرستید - جواب میدهم او را هم زحمت بکشید و خودتان تهیه کنید و به طور گچ و آجر و سنگ و سایر مصالحی که لازم دارد همه را خودتان تدارک کنید.

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

ولی ما از حالا تا هر وقت که عمر داشته باشیم منظور ما این خواهد بود که اقتصادیات و عدالت و معارف را تکمیل کنیم بنده گمان میکنم مقصود ایشان هم از این اظهارات این نبوده که حالا نباید این بودجه را بابت داد زیرا اگر این داده نشود بودجه دیگری نمی توان بجای آن گذاشت و در نتیجه آنچه که هم موجود است مختل میشود بلکه عرضشان تذکر خواهد بود در حال بودجه را باید تصویب کرد زیرا این بودجه را تصویب کرده است و متضمن مخارجی است که برای دولت پیش آمده است در این سنواده اخیره اگر یک توجه بیشتری شده بود شاید امروزه ما یک بودجه بهتر از این داشتیم ولی برای امسال ممکن بود دولت یک بودجه بهتری ترتیب بدهد زیرا این مخارجی که در این بودجه منظور شده است بیک مخارجی بهتر تبدیل شود و بدینسان در سنه صیبه اینطور پیش آمده که اگر حالا بشوایم این بودجه را تأیید یا کسر کنیم و از دو ایراد اداریت بکاهیم موجب اختلال امور مملکتی خواهد بود و نه تنها مفید نخواهد بود بلکه ما را از این زندگانی هادی هم بازمی دارد

است ماره آهن مینوایم و وساطت قلبه میبخواهیم .
 ما شین می خواهیم ولی تمام این موسات که ما می خواهیم برای کوه البرز نیست بلکه برای این مردم و برای این مملکت و سکنه مملکت است اول وسایل آسایش عمومی باید فراهم شود این مسئله رعایت نشده است از این گذشته وقتی که بودجه وزارت خانه ها نگاه می کنیم می بینیم هر یک از وزارت خانه ها در حدود امکان بقدر خود کم و بیش مشغول يك کارهایی هستند که بحال مملکت مفید است مثلا وزارت فوائد عامه قدری بچوش و فروش آمده و یک حرکت هائی بخودش داده باقلا يك روزنامه بیه تهیه می کند ولی بنده حقیقتاً نمی دانم که وزارت خار به چه می کند ؟ از نقطه نظر مملکت و سیاست بین المللی چه رای بازی می کند و نمایندگان ما در خارجه کدامین راپورت های جامع را بوزارتخانه خودشان می دهند و چگونه وزارتخانه را از مجاری امور دنیا مطلع می کنند؟ بلکه يك وضعیت بکلی را کدی پیدا کرده است .
 شاید وزارت خارجه دارای يك عناصر خوبی باشد ولی متأسفانه آن استناد که منظور است و باید از وجود آنها بشود نپوشد .
 مامی بینیم نمایندگان ممالک خارجه که بمملکت ما می آیند درست از طرز اخلاق و روحیات و صفات ما مطلع می شوند وضع زندگانی ما را می بینند .
 صنعت و تجارت و کلیه امور ادراحت مدافه در می آورند . باین هم اکتفا نمی کنند و در داخله مملکت ما مسافرت میکنند و از بعضی نقاط عکس بر می دارند و بالاخره هزار کاری می کنند ولی نمایندگان ما که در خارجه هستند در يك اطاق طبقه دوم سوم بلکه چهارم زندگانی می کنند و هیچ کاری نمی کنند بدیهی است که سیاست بین المللی ما توسعه وزارت خارجه باید صورت گیرد چرا امروزه ما هیچ سیاست بین المللی نداریم چرا برای اینکه این ماشین خوب کار نمیکنند . تمام ماشین های ما بکار افتاده است وزارت جنگ تمام قسمتهای کار خود را انجام داده سایر وزارتخانه ها هم بیک عملیاتی دست زده و مبادرت کرده اند ولی وزارت خارجه همینطور که است راپورت می دهند یا نه ؟ اگر هم راپورت می دهند بنده نمی دانم تا چه اندازه صحیح است و تا چه اندازه وجود این مأمورین برای مملکت مفید است وقتی که مادر این بودجه نگاه میکنیم می بینیم هفتصد هزار تومان برای وزارت خارجه مین شد یا باید متقدم شویم که

اصلاً نباید سفارتخانه داشته باشیم . یا وقتی که داریم طوری باید باشد که این سفارتخانه ها و مأمورین وظایف و تکالیفشان را بطور خوبی انجام دهند و باید طوری لایق باشند که بتوانند در سیاست بین المللی بفتح مملکت بازی کنند و اگر غیر از این باشد خوب است سفارتخانه نداشته باشیم . فقط يك شانزده نفر بگذارید تا کارها را صورت دهد .
 ولی اگر بودجه سفارتخانه می دهید باید آن سفارتخانه هم کار بکنند و وظایف خودش را انجام دهد و بالاخره يك وضعیت ایجاد بشود که از این حالت سکوت و خمودی و جمودت بیرون آید و آن روابطه محکم و اساسی که بیچوقت در می نشده ایجاد بشود بنده خیلی خوشوقت می شوم که این اطلاعاتی که بنده دارم از طرف آقای کفیل وزارت خارجه یا سایر آقایان وزراء تردید شود و بگویند سفارتخانه های ما اینطور نیست .
 اصولاً بنده باید این را عرض کنم که اگر ما بخواهیم بودجه بتوسیبه باید برای حفظ حیات جامعه از لحاظ اقتصادیات و ضرورت برای مملکت بودجه را تدوین کنیم و همانطور که آقای رئیس الوزرا فرمودند قسمت های ضروری را باید تحت نظر وقت آورد .
 وقتیکه مامی بینیم مطبوعات فرانسه با اینکه ثلث خاک مملکت است و چیزی چند مقابل مملکت ما است داد میزنند و شکایت دارند میگویند جمعیت مملکت ما کم است . این مسئله برای ما دوسه مقابل آنها خاک داریم و بیست کروم جمعیت باید باب هیرت باشد که صد و بیست هزار تومان بودجه صحه خودمان را فرار می دهیم . این مسئله ما را ب طرف انقراض و بخت میکشاند .
 اول باید این مسئله را در نظر داشت که ایرانی باید زنده بماند و مزاجش صحیح و سالم باشد و طرز قضاوت و فکر و کارش صحیح باشد تا بتواند صحیحاً زندگانی کند والا اگر بنا شود مریض باشد نه دست و نه اعضایش کاری کند و نتیجه این می شود که تمام تناسل و توالدی هم که میشود خراب است .
 حالا برویم بر سر اصل قضیه و طرز تشکیلات خودمان و سایر وزارتخانه های خودمان مخصوصاً وزارت خارجه که باید حیثیات ما را در مقابل خارجه حفظ کند . ما اگر امروز از داخله خودمان پاره تنقیدات داشته باشیم چندان اهمیتی ندارد ولی وقتی که فلان نماینده ما در فلان پایتخت خارجه عمل خوب نکرد و رو به نا مطبوعی اتخاذ کرد اسباب بدنامی همه مملکت است .

بنابراین بنده لازم می دانستم که این نکات مهم را خدمت آقای رئیس الوزرا عرض کنم .
 رئیس الوزرا - اولاً بنده میخواهم عرض کنم که ما یعنی هیئت دولت هیچ فشاری بمجلس شورای ملی و آقایان نمایندگان محترم نداریم که زود مذاکرات را کافی بدانند و این بودجه زود بگذرد فقط این مسئله را آقایان باید در نظر داشته باشیم که در عرض این مدت کمی که ما وقت داریم باید این کارهایی که داریم بگذرد زیرا غیر از مسئله بودجه دوسه فقره کار دیگر هم هست که بقین داریم خود آقایان هم تصدیق خواهند داشت که باید بگذرد و نهایت ازوم را دارد .
 اما بیانات آقای رهنما و تذکری که راجع بصحه و معارف مملکت دادند لازم است عرض کنم که خود ما هم این مسئله را تصدیق داریم و منظور نظرو مطلوب ما همین است .
 ولی بر می گردم بیانات سابق خودم و عرض کردم اولاً تمام مشبهای اداری این مملکت را باید اصلاح کرد منتهی بعضی را حالا و بعضی را بعد . بعضی را بیشتر و بعضی را کمتر . و بفرآخور امکان قوه و استطاعت خودمان باید امور را اصلاح کنیم .
 اینکه عرض میکنم در حدود امکان باید اصلاح کرد برای این است که مثلا يك عنصر مهم ترقی مملکت همان صحبه است خوب صحبه اطباء حائز لازم دارد . ما الان و در آن واحد که نمیتوانیم عده اطباء حائز مملکت را ده برابر کنیم و البته این امر مربوط بتوسعه معارف می شود .
 باید صبر کرد مدرسه طب توسعه پیدا کند . عده اطباء ما زیاد شود تا قهر آشور صحی هم توسعه پیدا کند و حالا هر قدر بتوانیم باید از وجود اطبای خارجه و داخله که داریم استفاده کنیم و البته توسعه معارف و اصلاح همه وزارت خانه منظور نظر ما است .
 اما در مسئله وزارت خارجه و نمایندگان ما در خارجه که شرحی اظهار فرمودند لازم است باین نکته را به عرض برسانم .
 اولاً نمایندگان ما در خارجه تماماً مصداق آن بیانی است که ایشان فرمودند نیستند . نمایندگان خوب هم داریم ولیکن نمیتوانیم متکرر بشویم که تمام نمایندگان و مأمورین خارجه ما بوظیفه خودشان عمل نکرده اند .
 ولی يك نکته را ضمناً باید در نظر داشته و آن اینست که مأمور وقتی خوب کاری کند که آمران او کار خوب بخواهد و بنده

در این خصوص نمی خواهم زیاد طول بدهم زیرا هم تقبیح وقت خواهد شد هم حمل بر زبانه خواهد شد .
 ولی همین قدر عرض میکنم که رئیس مملکت فعلاً يك شخصی است بیش از همه چیز بسمله روابط خارجی ما اهمیت میدهد و بیش از همه چیز اصلاح این امر علائمه است .
 امیدواریم هر چه فریب در این مسئله هم يك تفاوت های مخصوص و زیادی ظاهر شود حتی شاید ایشان امروز از این مسئله دلتنگ هم باشند از اینکه آنطوری که منظور نظرشان است انجام نیافته و عمل نشده ولی چون علائقند هستند بقین داشته باشید که انشاءالله کاملاً اصلاح خواهد شد .
 و این نظر ما تأمین میشود . ولی باز عرض میکنم در حد امکان زیرا هر قدر شخص قوه داشته باشد و مقتدر باشد باز اقتدار او محدود می شود بصورت طبیعی و آن اندازه که دولت امروز اقتدار دارد البته سعی خواهد کرد که این منظور را انجام دهد .
 يك نکته دیگری که میخواهم عرض کنم این است که در همین موضوع نمایندگان کی خارجه که آقای رهنما فرمودند همین مسئله يك نمونه بدست ما میدهند اینک نمی توانیم از تمام مخارجی که در مملکت داریم صرف نظر کنیم و اختصاص بدهیم بتوسعه و ترقی دو سه وزارتخانه و سایر وزارتخانه ها چیزی ندهیم .
 البته وزارت معارف و اقتصادیات و صحبه از همه چیز مهمتر است ولی در وزارت خارجه هم باید سعی و اهتمام کرد که يك اصلاحاتی بعمل آید ولی وقتی که موقع عمل می شود متأسفانه می بینیم به واسطه محدود بودن استطاعت مالی نمی توانیم آن طوریکه لازم است با اصلاحات بپردازیم .
 عرض کردم مأمور خوب وقتی اداه وظیفه میکند که آمران او بخواهد یعنی بقدر کفایت آسایش را برای مأمورین فراهم کند .
 این را هم باید در نظر داشته باشیم که دو سه سال است که ما وارد اصلاحات شدیم یعنی از اول دوره مجلس چهارم اولین مجلسی بوده است که بحالت عادی در این مملکت متعقد شده و بحال عادی خانه پیدا کرده است .
 بعد در این دوره پنجم که ارم بحالت عادی قائم مقام مجلس چهارم شده و بحالت عادی دارد خانه پیدا میکند و آن انشاءالله امیدواریم مجلس آتی هم بحالت عادی بیاید و يك کارهایی بکند .
 عرض اینست که در عرض اینچند سال است که در این مملکت زندگانی مادی برقرار شده ما وارد امور مالی شده ایم و در خدا داشتن

بودجه صحیح از خرج و دخل وارد شده ایم و تبدیلی در بودجه حاصل شده و بتصویب مجلس رسیده که تخطی از آن هم ممکن نبوده است .
 فرض اینست که در این چند ساله اخیر يك اقدامات مالی شده و قوانین مالیاتی تصویب شده است و البته در آتی هم باید اصلاحات لازمه در ادارات توسط دولت با مشارکت مجلس شورای ملی بشود .
 بنده با اینکه خودم جزء هیئت مجریه هستم هیچ عقیده ندارم که نهاد دولت اینکار را بکند بلکه معتقدم که هر اصلاحی میشود بانظر و مشارکت مجلس شورای ملی باشد و این يك امر واجبی است .
 راست است که دولت در موقع خودش نتوانسته است و موفق نشده است که بودجه را تصویب کند ولی لازم است عرض کنم که تصویب با هیچکس نیست نه با دولت است و نه با مجلس .
 اما بالاخره باید کار بجائی برسد که بودجه هر سالی در موقع خودش چنانکه معمول تمام دنیا است بمجلس بیاید و تصویب شود تا دولت مجال کافی داشته باشد که بودجه سال آتی را با تأمل و دقت و با مطالعه هر چه تمامتر تهیه کند .
 عقیده بنده این بود که امساله مجلس شورای ملی اصلاح مطالعه در بودجه صرف نظر کند و همینطور که هست تصویب کند تا دولت مجال داشته باشد که بودجه سال آتی را با تأمل و دقت و با مطالعه هر چه تمامتر تهیه کند .
 اگر بخواهیم در این موضوع زیاد ببول و تفصیل بپردازیم گمان میکنم موافقت نظر هم بالاخره شامل نشود و بودجه نگذرد و امور مهم اداراتی هم که داریم فلج بماند .
 باین جهت بنده مخالفت خودم را با آقایان هم که باینده شریک بوده اند و خیال مخالفت داشتند و میخواهند نظریات خودشان را در ضمن شور در کلیات بودجه اظهار کنند استدعا دارم که مخالفت خودشان را ریزش شور در کلیات بودجه می فهمد و به آن عمل خواهد کرد .
 بهر حال امسال که گذشته و این مخارج شده است خوب است این بودجه را تصویب کنند و هر نظری که دارند برای بودجه های بعد بگذارند و البته دولت هم می خواهد کرد که در حد امکان منظور آقایان را حاصل کند .
 البته این نقیصه در بودجه هست و باید من بعد رفع شود و در آتی انشاءالله مجال خواهد بود که مجلس در بودجه يك دقت های کاملی بکند .
 بعضی از نمایندگان گمان مذاکرات کافی است .
 (بعضی گفته کافی نیست) سهراب زاده . راجع بکفایت مذاکرات

بنده پیشنهاد میکنم اجازه میفرمائید توضیح بدهم .
 رئیس - تا اکنون معمول نبوده است در کلیات مذاکرات پیشنهادی بشود اگر مخالفی هست باید مخالفت خود را اظهار کند . آقای زهم .
 (اجازه)
 زهم - بنده اساساً تنظیم و تدوین بودجه را باین شکل فعلی برای مصالح دولت و مملکت مفید میدانم و موافق با ترقیات مملکت میدانم در اصل موضوع صحبت است یاد کلیات مذاکرات ؟
 رئیس - در اصل موضوع زهم - بنده میخواهم مخالفت خودم را پس بگویم عرض میکنم بنده اساساً بطرز بودجه باین شکلی که معموله مانده است مخالفم زیرا بحال ترقی مملکت مفید میدانم و مخصوصاً راجع بطرز تقسیم بندی مخارج در این بودجه که در این چند ساله صورت گرفته طوری بوده است که احتیاجات واقعی مملکت را درست تأمین نمیکند و بودجه از روی احتیاجات مملکتی تدوین نشده است .
 همانطوری که آقای تقی زاده اظهار فرمودند بنده مخالفم که از یکمشت مردم باین شکل پول بگیرند و بشکل دیگری بیک جمع دیگری بدهند ولی متأسفانه بنده میبینم يك ساعتی این بودجه بمجلس آمده که چند ساعت بیشتر این مجلس باقی نمانده است .
 اگر بخواهیم در این موضوع زیاد ببول و تفصیل بپردازیم گمان میکنم موافقت نظر هم بالاخره شامل نشود و بودجه نگذرد و امور مهم اداراتی هم که داریم فلج بماند .
 باین جهت بنده مخالفت خودم را با آقایان هم که باینده شریک بوده اند و خیال مخالفت داشتند و میخواهند نظریات خودشان را در ضمن شور در کلیات بودجه اظهار کنند استدعا دارم که مخالفت خودشان را ریزش شور در کلیات بودجه می فهمد و به آن عمل خواهد کرد .
 بهر حال امسال که گذشته و این مخارج شده است خوب است این بودجه را تصویب کنند و هر نظری که دارند برای بودجه های بعد بگذارند و البته دولت هم می خواهد کرد که در حد امکان منظور آقایان را حاصل کند .
 البته این نقیصه در بودجه هست و باید من بعد رفع شود و در آتی انشاءالله مجال خواهد بود که مجلس در بودجه يك دقت های کاملی بکند .
 بعضی از نمایندگان گمان مذاکرات کافی است .
 (بعضی گفته کافی نیست) سهراب زاده . راجع بکفایت مذاکرات

(بعضی گفتند صحیح است)
 انسر - بنده راجع بکفایت مذاکرات بطوری که عرض کردم مخالفم . رئیس - این مسئله کمطرح نیست وزیر مالیه در اینجانبانند معترم آقای مطرح است . آقای شیروانی تقی زاده در ضمن اظهاراتشان شرحی فرمودند که بنده پس از تشکر از اظهاری که فرمودند عرض میکنم همانطور که خودشان ملاحظه فرمودند که آقای رئیس الوزرا هم فرمودند نظر دولت در آتی متوجه باین مسئله است که قسمت معارف را توسعه بدهد و تا جائی که ممکن و مقدور است وسائل توسعه و تنمیه آن را فراهم نماید ولی اگر توجه بفرمائید تصدیق خواهند فرمود که در واقع چهار سال است که صحبت بودجه در این مملکت پیش آمده و يك اهمیتی باین موضوع داده شد در در واقع يك اقداماتی از طرف مجلس چهارم و پنجم در این امر بعمل آمده است و اگر آقایان در نظر داشته باشند در دوره چهارم همین نظر بود و در کمیون بودجه می این مسئله در نظر گرفته شد که عایدات مملکتی را طوری باید بین وزارتخانه ها تقسیم کرد که از روی احتیاج و تناسب باشد و دوسه وزارتخانه بود که لازم بود که بانها يك توجه مخصوصی بشود اول وزارت جنگ و قسمت ابنیه بوده که از طرف دولت و مجلس يك اقدامات مفیدی شد و بودجه آن در حدود مینی که محل ضرورت و احتیاج بود به شد به قدر سایر وزارتخانه ها هم يك تقسیم بندی - هائیکه اگر درست ملاحظه فرمائید می بینید در این چند ساله يك اضافاتی بوزارت خانه ها داده نشده و اگر وجوهی بیاشود صرف وزارت معارف و همان توسعه هائی که طرف توجه است می شد و به آنها اختصاص داده میشده است .
 و حالاً ام از برای سنه ۱۳۰ مطابق قانون مجیزی يك میلی برای وزارت معارف تخصیص داده شده است و گمان می کنم همین میلی که برای معارف تخصیص داده شده است نادرجه خوب است زیرا زیاد برای این دولت مقدور نیست یعنی وسائل از زیاد هارس و معالین و تعلیمات آن طوری که لازم است فراهم نیست و البته امیدواریم برای سنوات بعد همان طوری که اظهار فرمودند دولت موفق شود که يك بودجه اساسی برای قسمت معارفی تهیه کنند و مبالغ زیادی برای اینکار در نظر بگیرد تا نظر آقایان در باب امور معارفی تأمین شود .
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است رئیس - رای گرفته میشود برای

ورد و در شور مواد آقا فایان موافقت قیام فرمایند . (جمع کثیری قیام نمودند) رئیس - تصویب شد . ماده اول وزیر مالیه در اینجانبانند معترم آقای مطرح است . آقای شیروانی (اجازه) شیروانی - بنده میل داشتم دو کلیات عریض خودم را عرض کرده باشم ولی چون در ماده اول هم ممکن است در کلیات حرف زده لذا بنده نظریه خودم را به عرض میرسانم .
 در این جا بعضی از آقایان میفرمایند فایده این مذاکرات چیست ؟ ساعات آخرین را نباید خراب کرد و زودتر باید بودجه را گذراند ولی بنده برعکس کاملاً این مذاکرات را مقبول لازم می دانم .
 زیرا در انر همان مذاکرات سال گذشته بود که دولت کتاب شهریه ها و مستعربات را که بوضع اجرا گذارده بود امسال از چند صفحه از آن کتاب آتاری باقی نیست و این نبود مگر در نتیجه توجه مجلس و مذاکراتی که در مجلس از اینبات شد و دولت همینکه توجه و نظر مجلس را دانست و فهمید بر طبق آن عمل کرده .
 حالا هم همینطور است بنده تمهید کرده ام عریض خودم را مختصر عرض کنم و از این جهت ۱۵ دقیقه بیشتر حرف نمی زنم و بعد از يك ربع هم عریض خودم خانه می دهم .
 ولی حالا که سهل است اگر ۱۵ دقیقه بیشتر به آخر عمر مجلس هم باقی نمانده بود بنده ناچار بودم که نظریات و عریض خودم را عرض کنم ولی آن چیز هائی را که مذاکره شد بنده تکرار نمی کنم و فقط عریض را مختصر آریسه قسمت میکنم .
 قسمت اول از عریضم را اظهار تشکر اسم می گذارم باین معنی که ما در سال گذشته اولاً بودجه نداشتیم و امسال آن کتاب های بزرگ بودجه در حقیقت ما را امیدوار کرد که موفق شده ایم شالوده بودجه مملکتی را بریزیم و از این حیث بنده متشکرم .
 قسمت دوم شهریه ها بود که بنده سابقاً کاملاً مخالف بودم با آن اقدام درشت و امساله خوشبختانه دولت دو کسپون بودجه موفق شده است که يك اقدام بزرگی از آنها را کم کند مخصوصاً ب معارف اختصاص بدهد از این حیث هم جای تشکر است یکی دیگر مسئله اقتصادیات و مخصوصاً ساختن راهها و انقاع باج راهها بود که سال گذشته طرف توجه آقایان نمایندگان واقع شده امسال می بینم این موضوع هم نادرجه سر و صورت پیدا کرده و اقدامات اساسی و فعلی در این باب شده است این يك قسمت

قسمت دوم از هرایض بنده درحقیقت تذکر است و چیزی است که آقای قی زاده و آقای رهنما راجع به معارف و صحنه در اینجا اظهار کردند و توضیح دادند بنده اساساً میخواهم يك نکته را بدولت تذکر بدهم و آن اینست که اگر بودجه معارف و صحنه مملکت خودمان را هم چندین برابر زیاد کنیم ولی این رویه را که فعلاً معمول و متداول است تعقیب کنیم بهیچ جا نخواهیم رسید .

بنده توجه می دهم که اول باید اصلاحات اساسی در معارف کرد تا هرچه یول معارف می دهم خرج بی روضه نماند و آرشو و اداره و غیر ذلک نشود .

قدم اول مسئله تعلیم اجباری است که باید طرف توجه واقع شود و دولت باید اشاعه رای دوره ششم ابتکار را بکند و وسائش را فراهم نماید و اشخاصی که در آن دوره وکیل و نماینده ملت خواهند بود خیلی خوشوقت و مسرور خواهند بود از اینکه اولین لایحه که دولت تقدیم مجلس میکند همین لایحه تعلیم اجباری باشد و دوم لایحه صحنه مملکت تا بنسکه اشاعه باین وضعیت شرم آور خانه داده شود یک نکته دیگر هست که باز بنده بطور تذکر لازم است عرض کنم آن اینست که در وزارت جنگ ما امروز از حیث بیاد نظام . سوار نظام توپخانه و مسائل حمل و نقل . هواپیمائی . تلگراف بی سیم و غیره يك ترقیات فوق العاده که فوق انتظار ما بود بنصه ظهور رسیده و بطوریکه انتظار نداشتیم ترقی کرده است .

ولی هنوز یکی از قوای مهم مملکت هیچ توجه نشده است و آن بحریه مملکت است مملکت ما از دو نقطه شمال و جنوب محدود است بدریا .

بنده حالا داخل در این موضوع نمی شوم که این دوسرحد ما چه اهمیتی دارد ولی اجمالاً دولت را تذکر می دهم که يك توجهی نسبت بحریه مملکت بفرمایند و او اینکه يك بودجه زیادی هم داشته باشد مملکت باید بقوای بحریه مملکت توجه کرد و در این موقع دنیا نهایت لزوم را دارد که ما در شمال و جنوب يك بحریه داشته باشیم و امیدوارم وزارت جنگ بطوری که تاکنون اهتمام داشته در این قسمت هم يك توجهی مخصوص ابراز کند و يك بحریه برای مملکت تهیه کند .

موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدهم و بقیه بنده اگر این اقدام نشود بهیچوجه اقتصادیات ما ضعیف و رونق پیدا نخواهد کرد . مسئله قضائی مملکت است و بدون داشتن يك قوه قضائی خوب تمام اصلاحات اقتصادی که منظور ما است بی نتیجه خواهد بود و لازم است بنده دولت را تذکر بدهم باینکه در آتیه باید قوه قضائیه را توسعه

بدهد مخصوصاً يك توجهی بشکایات قضائی ایالات و ولایات بکند و اقلاً عشر این توجهی که حالا بر گزینی شود در باره ولایات و در دست هم منظور شود .

ملاحظه بفرمائید الان اگر در نزد یکنفر در محکمه ابتدائی محکوم شود با عدم وسائل نقلیه باید چند فرسخ راه طی کند و باید طهران استیناف بدهد و این کاملاً برای مملکت بااستدرا این ترتیب نمیتوان گفت امنیت قضائی آنطوری که باید حکمفرما است و تأمین شده است البته اساس امنیت قضائی مقصود نیست بلکه توسعه امنیت قضائی مقصود است این هم يك تذکره بود که بنده عرض کردم .

اما مخالفت بنده از نقطه نظر وسعت بی نهایت در اوت مالیه است حقیقت کس بودجه وزارت مازیه يك توجهی بکند حتی خود وزارت مالیه و مسیون معتمد امریکائی با بنده هم عقیده خواهند شد .

بودجه این وزارتخانه دارای سیمده صفحه است و صفحهاش از ۳۲ رقم الی ۱۷ رقم ۱۸ رقم درج شده است . در صورتی که حد وسط آنرا بگیریم بیست و پنج درصد می شود این رقم را ضرب در سیمده صفحه می کنیم هفت هزار و پانصد رقم میشود . پانصد رقمش را که از حیث مصارف خارج و موضوع کنیم الباقی هفت هزار رقم میشود و معلوم می شود وزارت مالیه ما هفت هزار و پانصد رقم و يك وزارتخانه که تقریباً در حدود هفت هزار رقم هفتاد داشته باشد هر چه پول از مردم بگیرد باید خرج خودش بکند .

از این جهت بنده مخالفم . اینکه بطور تقریب عرض کردم برای این است که از روزی که بودجه وزارت مالیه در مجلس توزیع شد چند ساعت متوالی وقت پیدا نکردم که درست حساب کنم و بشمارم از این جهت تقصیراً عرض کردم که هفت هزار رقم هفتاد است .

مخالفت بنده از این نظر است که هواید مملکتی با بودجه سنگین این وزارتخانه تکاوت نخواهد کرد .

ملاحظه بفرمائید وزارت مالیه در هرگز دارای حی هشت نفر مدیر کل است در ولایات هم دوازده نفر دارد که دارای رتبه مدیر کل هستند و تقریباً مجموع ادارای پنجاه نفر مدیر کل میشود در صورتی که تمام وزارتخانه های مایهت و یک نفر مدیر کل دارد . دفتر ریاست محترم کل مالیه ۲۴ نفر عضو دارد که یکنفر از آنها ۲۱۲ تومان یکنفر ۲۱۲ تومان یکنفر دیگر ۱۲۴ تومان و بقیه آنها از یکصد تومان تا ۳۵ تومان حقوق می گیرند .

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۰۰ تومان این جاه بلامتصدی را بنده نفقه میدم چیست ؟

باید توضیح بدهند تا بنده ملتفت شوم تنها ملازومات مالیه ۴ نفر شوهر دارد یعنی ۳ اتومبیل دارد مترجمین مالیه عبارت از ۵۹ نفر است تنها اداره مالیه طهران ۹ نفر مترجم دارد . که این ها از ۱۹۰ تومان تا ۷۰ تومان حقوق می گیرند يك مسئله دیگری که بیشتر نظر مرا جلب کرده و مخصوصاً در راپرت رئیس کل مالیه قرائت کردم جدول نمرد ۱۲۰ راپرت مزبور است که در آنجا دیون خارجی دولت را معین میکنند .

يك دیون ثابت و يك دیون جاری است از اعطای دیون ثابت بنده چون مملکت خود را مسیون نمی دانم لذا قبل از تصویب مجلس ابتدا وارد در آن نمی شوم اما دیون جاری که از زمان ورود مسیون معتمد امریکائی مانده شده است عبارتست از ۴۵۲ هزار تومان و هفتصد و هفتاد هزار و چهارصد و چهارایره که بنده پس از تصویب بیست و پنج میلیون تقریباً بنده او این مبلغ که يك مقدارش داده شده بقیه باقی است قروض ۳ ساله است .

در بودجه وزارت مالیه بودجه دواثر آتوزارت خانه را ۳ میلیون و دو بیست و دوازده هزار و نود و چهار تومان معین می کند در صورتی که بقیه بنده ۵ میلیون است و الان اقلامی را که بنده با دداشت کرده ام حضور آقایان میخوانم و از آقایان انصاف میخواهم که آیا این ارقام جزه بودجه وزارتخانه ما است یا جز بودجه وزارت مالیه ؟

مطابق این صورتی که عرض کردم ۹۷۵ هزار تومان مخارج انتقائی معین شده است در صورتی که بنده هنوز نتوانستم بقیه مخارج انتقائی را در لایحه تفریح بودجه فقط يك لایحه راجع به ۱۳۰۱ به مجلس آمد در آنجا اسمی از این موضوع داشت و در آن لایحه چیزی که بیشتر از همه چشم بنده را زد مخارج زیادی بدون اعتبار یعنی بدون اجازه مجلس شورای ملی بود که جزء لایحه تفریح بودجه به مجلس تقدیم شده بود بنده نمی دانم این مخارج انتقائی که ما دادیم چه شده و نتیجه اش چه بوده است ؟

چیزی که بنده نفقه میدم همین است در هر حال يك مخارج شده و وزارت مالیه يك خرجی را کرده است و باید جزء بودجه وزارت مالیه محسوب شود .

مسئله دیگر حقوق مسیون معتمد امریکائی است بجلع یکصد و پنجاه و پنج

هزار تومان در صورتی که دولت تصدیق دارد که حقوق مسیون معتمد جز بودجه خارجی نیست .

رقم دیگر راجع بازراق است که آن هم که بر حسب ماده ۱۲ همین بودجه مبلغان را معین کرده اند جز بودجه وزارت مالیه است و چیز خارجی نیست زیرا يك قرضی است که بگردن ما گذاشته شده است و این در نتیجه آن خبط هائی است که در امر ازراق شده و بنده چون در این موضوع يك عرضی کرده ام دیگر تکرار نمی کنم .

در هر صورت جمع این اقلام ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان نیست و چنانچه عرض کردم تقریباً ۵ میلیون است .

وقتی که ما عایدات نفت جنوب و کمرک که تقریباً ۱۳ میلیون می شود و موضوع کنیم از ۲۴ میلیون و کسری عایدات کل مملکتی ۱۱ میلیون باقی می ماند و آنوقت برای وصول این مبلغ یعنی ۱۱ میلیون ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان ما خرج می کنیم که تقریباً در حدود صده ۶۰ می شود .

از این جهت بنده کاملاً باین بودجه و باین وسعت بی نهایت وزارت مالیه مخالفم .

معاون وزارت مالیه عرض می کند از مواردی که برای انسان حیرت دست می دهد یکی حال است نماینده معتمد بجز انقلامی را فرمودند که با ضرورت تامی که در اختیار ما قرار است و اگر جواب نامه سرو صورت ندارد پس باید مذاکره شود .

یعنی نسبت بمواردی را که ایشان اظهار فرمودند لازمست جواب داده شود ولی با خیالی اختصار عرض میکنم .

قسمت های اولی که فرمودند عبارت بود از يك کلیاتی که در تنظیم بودجه و اصلاح مالیه مملکتی و احساس حوائج ضروری يك نظرهای خوبی است ولی آنها يك قسمت هائی است که نمایندگان گرامی

لازمست و سببلی که برای نقل گمرکات لازم است

و همچنین وسائلی که برای تفتیش مال التجاره و جلوگیری از قاچاق لازمست چه در قسمت جنوبی و چه در قسمت شمالی علی الحاله بقدر رفع احتیاج در دست هست و امیدوارم تکثیر عایدات که پیدا شد نسبت بتوسعه این امر هم دولت توجه بکند . در وسعت بودجه وزارت مالیه شرحی فرمودند نظر باینکه خود آقای شیروانی يك عده را قلمداد فرمودند از اعضاء و اجزاء وزارت مالیه که تقریباً شش هفت هزار نفر اجزاء و اعضاء دارد .

دیگر بنظر بنده گویا ما احتیاج باستدلال نباشد که يك وزارتخانه که دارای شش هفت هزار جمعیت و مستخدم است و همه هم لازم هستند بدیهی است که باید حقوق با آنها داده شود .

ولی اگر گفته شود که این ها غیر لازمند بنده تصور میکنم آنچه را ما از اعضاء فعلی زیاد تصور کنیم بهمان اندازه هم در ماده باید از عایدات کسر کنیم و الا نسبت بموسساتی که امروز هست همه ضروری است و به تناسب ضرورت و احتیاج هم حضور دارد .

۱. يك چیزی را بنده باید خدمت آقایان نمایندگان محترم عرض کنم و آن این است که این ترتیبی را که اخیراً مجلس شورای ملی اختیار فرموده است و دولت هم با آن ترتیب موافق است که مالیاتها از صورتهائی بصورتهای دیگر در بیاید این بهترین راهی است و مقدمه است برای اینکه حتی الامکان بعنوان در کارهای زیاد و اعضاء کمتری گذاشت .

ولی تا امروز کمتر این عضو برای مقدار کار کار از وزارت مالیه میسر نبوده و این عده را هم که آقای شیروانی از ممبرهای کل در وزارت مالیه فرمودند بنده که اطلاع ندارم آنچه را که بنده می شناسم عده ممبرهای کل در وزارت مالیه محدود است به عده نفر و لازم است عرض کنم که وزارت مالیه از وزارتخانه هائی است که قیدی تر است و شروع امرش از اداره گمرکات و از بیست و سه سال قبل شده است و عضوی که از بیست و سه سال قبل شروع بکار کرده و بخدمت دولت بوده و مراتبی را طی کرده قهرآ باید امروز مدیر کل باشد و باید خوشوقت باشیم که محدود به هفتده نفر است . راجع به نفر شتر برای (خنده نمایندگان)

راجع به نفر شوهر اداره ملازومات

فرمودند لازمست جواب داده شود بنده گمان میکنم عده اینها سبباً عده متشان مرض شده است زیرا بیشتر از سه نفر است .

وزارت مالیه چندین اتومبیل در دست دارد برای رفع احتیاجات خودش و برای هر يك از این اتومبیل ها هم يك شوهر مخصوص دارد و شاید عده کسبونهائی که تا امروز آورده ایم از صدمه تجاوز کند که همه امروز مشغولند بر رفع حوائج وزارتخانه برای کار و انجام اوامر فوری و مسافرت بولایات و اینها هم البته شوهر دارند و بیش از آن مقدار نیست که فرمودند .

راجع بعه مترجمین فرمودند البته اینها هم بر طبق قانون کثرت د کتر میلس و است و از حدود احتیاجات هم تجاوز نمیکند و قانون استخدام هم این راه را بر ما نیست است . دیون ثابت که میفرمایند در بودجه گذاشته شده است

اینها دیون مصوبه است . زیرا در بودجه هفتده ساله علاوه بر بودجه سال گذشته بعنوان دیون چیزی گذاشته نشده .

در خصوص ارقام بودجه وزارت مالیه که اظهار فرمودند این ارقام همان ارقامی است که در سال گذشته بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است و اینکه قوه و دند در روی کاغذ سه میلیون و دو بیست و چند هزار تومان است . ولی بیش از پنج میلیون تومان است البته قلام مختلفه را که ایشان اظهار فرمودند بنظر می رسد .

ولی وقتیکه آنها را موضوع کنیم پنج میلیون نیست و همان سه میلیون و کسری است .

زیرا مخارج انتقائی مربوط نیست بی بودجه وزارتخانه بودجه وزارتخانه برای آتست که خرج و اسباب اداری وزارتخانه را بگرداند .

ولی مسائل انتقائی از قبیل بهره برداری و تخم کاشتن و حاصل برداشتن و همچنین تریاک جمع آوری کردن بجای خودش رساندن و این قبیل کارهائی که وزارت مالیه بعهده داشته است اینها جزء بودجه بابت مخارج اداری وزارت مالیه نیست .

نسبت با آنچه را که راجع بتارزاق اظهار فرمودند بودجه ازراق هم از حیث مخارج اداره نیست و ممکنست وجهیکه برای عملیات ازراق لازم می شود از قبیل و نهائی هم که فرمودند

بر حسب ضرورت تجاوز کند .

این اولاً مربوط بوزارت مالیه نیست ثانیاً يك خرج ثابت هم نیست .

زیرا از يك طرف يك میلفی داده میشود و از طرفی میلفی بجایش گذاشته می شود .

منتهی اینکه اگر بر حسب ضرورت ناچار شده باشیم که يك خرج زیاد تری بکنیم ممکن است يك مبلغ خرجی برای دولت بماند که آنهم خرجی است که در سستی سال واقع شده و تفاوت خرید و فروش ازراق برای تجارت مردم از زحمت شده است و مربوط بوزارت مالیه نیست قسمتی از مخارج انتقائی را فرمودند که بدون اعتبار خرج میشود

شیروانی - بنده همچو چیزی نگفتم معاون وزارت مالیه - اگر نفرمودید که عرضی ندارم . حقوق مسیون امریکائی را فرمودند که در بودجه منظور نشده است اینطور نیست برای این که در بودجه کل منظور شده است و این امریست که مربوط بوزارت مالیه است منتهی احتیاج باین نبوده است که این ارقام را در هر کجای بودجه بگذارند مثل حقوق مستخدمین داخلی مملکت .

البته اگر حقوق اینها جزء بودجه وزارت مالیه هم نباشد و فرضا ببرد بودجه وزارت پست و تلگراف و با وزارت فواید عامه بگذارند

مسلم است که مسیون امریکائی آمده اند برای امور مالی ما و حقوقشان هم از ما به داده میشود . میزان صدی شصتی بر آورد فرمودند برای مخارج وزارت مالیه بنده گمان میکنم اشتباه شده باشد زیرا اگر خوب دقت فرموده بودند ملاحظه میفرمودند که قسمتهای عده موسسات وزارت مالیه اداره گمرکات است که حالاً در حدود صدی یازده الی صدی ده مخارج زندگانی میکنند

بدیهی است چنانچه سابقاً گزارش کرده ام مقصود ما اینست که در آتیه بهمان نسبتی که انتظام در امور مالیه پیدا میشود نه تنها مالیه بلکه ادارات دولت بهمان

نسبت هم از میزان خرج بتوانیم کسر کنیم .

چنانچه در سایر ممالک صحنه که آموزشان بجز این افتاده است حالا در حدود صدی ۹ و صدی ۱۰ خرج می کنند ما هم در وزارت مالیه موسساتی داریم که در همین حدود خرج می کند و شاید انشاء الله در آتیه سایر موسسات هم همین حالت را پیدا کند .

بعضی از نمایندگان گمان - مذاکرات کافی است .

دولت آبادی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

رئیس - بفرمائید

دولت آبادی - بنده عقیده ام اینست چون بودجه مملکتی مهم است و در ماده اول هم چون مذاکرات بیک قدری مبسوط است و می توان در کلیات صحبت نمود از این جهت باید اجازه داده شود که آقایان اگر نظریاتی دارند بفرمایند

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - کابست . راجع بقسمت يك عواطف وزارت مالیه پیشنهادی رسیده است قرائت می شود .

(این طور خوانده شد)

پیشنهاد می کنم در قسمت ۱ ماده اول راجع بمالیات مستقیم نقدی که مشتمل بر خانوار و سر شمارست و بنوع ذیل بدو جزء تجزیه شود .

خانوار و سر شماری ۹۲۵۹۱۸۸

تومان و سایر عایدات مستقیم نقدی ۳۴۰۴۴۰۸۲۲

تومان و اخذ برای عمل آید (باسالی)

رئیس - بر طبق ماده ۹۹ نظامنامه داخلی باین پیشنهاد نمی شود رأی گرفت برای اینکه مالیات مستقیم نقدی يك فم است و قابل تجزیه نیست قسمت اول ماده ۹۹ قرائت میشود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده نود و نهم - در مسائل و مواردی که مشتمل بر فقرات مختلفه است اگر تجزیه آن وار

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۰۰ تومان این جاه بلامتصدی را بنده نفقه میدم چیست ؟

باید توضیح بدهند تا بنده ملتفت شوم تنها ملازومات مالیه ۴ نفر شوهر دارد یعنی ۳ اتومبیل دارد مترجمین مالیه عبارت از ۵۹ نفر است تنها اداره مالیه طهران ۹ نفر مترجم دارد . که این ها از ۱۹۰ تومان تا ۷۰ تومان حقوق می گیرند يك مسئله دیگری که بیشتر نظر مرا جلب کرده و مخصوصاً در راپرت رئیس کل مالیه قرائت کردم جدول نمرد ۱۲۰ راپرت مزبور است که در آنجا دیون خارجی دولت را معین میکنند .

يك دیون ثابت و يك دیون جاری است از اعطای دیون ثابت بنده چون مملکت خود را مسیون نمی دانم لذا قبل از تصویب مجلس ابتدا وارد در آن نمی شوم اما دیون جاری که از زمان ورود مسیون معتمد امریکائی مانده شده است عبارتست از ۴۵۲ هزار تومان و هفتصد و هفتاد هزار و چهارصد و چهارایره که بنده پس از تصویب بیست و پنج میلیون تقریباً بنده او این مبلغ که يك مقدارش داده شده بقیه باقی است قروض ۳ ساله است .

در بودجه وزارت مالیه بودجه دواثر آتوزارت خانه را ۳ میلیون و دو بیست و دوازده هزار و نود و چهار تومان معین می کند در صورتی که بقیه بنده ۵ میلیون است و الان اقلامی را که بنده با دداشت کرده ام حضور آقایان میخوانم و از آقایان انصاف میخواهم که آیا این ارقام جزه بودجه وزارتخانه ما است یا جز بودجه وزارت مالیه ؟

مطابق این صورتی که عرض کردم ۹۷۵ هزار تومان مخارج انتقائی معین شده است در صورتی که بنده هنوز نتوانستم بقیه مخارج انتقائی را در لایحه تفریح بودجه فقط يك لایحه راجع به ۱۳۰۱ به مجلس آمد در آنجا اسمی از این موضوع داشت و در آن لایحه چیزی که بیشتر از همه چشم بنده را زد مخارج زیادی بدون اعتبار یعنی بدون اجازه مجلس شورای ملی بود که جزء لایحه تفریح بودجه به مجلس تقدیم شده بود بنده نمی دانم این مخارج انتقائی که ما دادیم چه شده و نتیجه اش چه بوده است ؟

چیزی که بنده نفقه میدم همین است در هر حال يك مخارج شده و وزارت مالیه يك خرجی را کرده است و باید جزء بودجه وزارت مالیه محسوب شود .

مسئله دیگر حقوق مسیون معتمد امریکائی است بجلع یکصد و پنجاه و پنج

هزار تومان در صورتی که دولت تصدیق دارد که حقوق مسیون معتمد جز بودجه خارجی نیست .

رقم دیگر راجع بازراق است که آن هم که بر حسب ماده ۱۲ همین بودجه مبلغان را معین کرده اند جز بودجه وزارت مالیه است و چیز خارجی نیست زیرا يك قرضی است که بگردن ما گذاشته شده است و این در نتیجه آن خبط هائی است که در امر ازراق شده و بنده چون در این موضوع يك عرضی کرده ام دیگر تکرار نمی کنم .

در هر صورت جمع این اقلام ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان نیست و چنانچه عرض کردم تقریباً ۵ میلیون است .

وقتی که ما عایدات نفت جنوب و کمرک که تقریباً ۱۳ میلیون می شود و موضوع کنیم از ۲۴ میلیون و کسری عایدات کل مملکتی ۱۱ میلیون باقی می ماند و آنوقت برای وصول این مبلغ یعنی ۱۱ میلیون ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان ما خرج می کنیم که تقریباً در حدود صده ۶۰ می شود .

از این جهت بنده کاملاً باین بودجه و باین وسعت بی نهایت وزارت مالیه مخالفم .

معاون وزارت مالیه عرض می کند از مواردی که برای انسان حیرت دست می دهد یکی حال است نماینده معتمد بجز انقلامی را فرمودند که با ضرورت تامی که در اختیار ما قرار است و اگر جواب نامه سرو صورت ندارد پس باید مذاکره شود .

یعنی نسبت بمواردی را که ایشان اظهار فرمودند لازمست جواب داده شود ولی با خیالی اختصار عرض میکنم .

قسمت های اولی که فرمودند عبارت بود از يك کلیاتی که در تنظیم بودجه و اصلاح مالیه مملکتی و احساس حوائج ضروری يك نظرهای خوبی است ولی آنها يك قسمت هائی است که نمایندگان گرامی

لازمست و سببلی که برای نقل گمرکات لازم است

و همچنین وسائلی که برای تفتیش مال التجاره و جلوگیری از قاچاق لازمست چه در قسمت جنوبی و چه در قسمت شمالی علی الحاله بقدر رفع احتیاج در دست هست و امیدوارم تکثیر عایدات که پیدا شد نسبت بتوسعه این امر هم دولت توجه بکند . در وسعت بودجه وزارت مالیه شرحی فرمودند نظر باینکه خود آقای شیروانی يك عده را قلمداد فرمودند از اعضاء و اجزاء وزارت مالیه که تقریباً شش هفت هزار نفر اجزاء و اعضاء دارد .

دیگر بنظر بنده گویا ما احتیاج باستدلال نباشد که يك وزارتخانه که دارای شش هفت هزار جمعیت و مستخدم است و همه هم لازم هستند بدیهی است که باید حقوق با آنها داده شود .

ولی اگر گفته شود که این ها غیر لازمند بنده تصور میکنم آنچه را ما از اعضاء فعلی زیاد تصور کنیم بهمان اندازه هم در ماده باید از عایدات کسر کنیم و الا نسبت بموسساتی که امروز هست همه ضروری است و به تناسب ضرورت و احتیاج هم حضور دارد .

۱. يك چیزی را بنده باید خدمت آقایان نمایندگان محترم عرض کنم و آن این است که این ترتیبی را که اخیراً مجلس شورای ملی اختیار فرموده است و دولت هم با آن ترتیب موافق است که مالیاتها از صورتهائی بصورتهای دیگر در بیاید این بهترین راهی است و مقدمه است برای اینکه حتی الامکان بعنوان در کارهای زیاد و اعضاء کمتری گذاشت .

ولی تا امروز کمتر این عضو برای مقدار کار کار از وزارت مالیه میسر نبوده و این عده را هم که آقای شیروانی از ممبرهای کل در وزارت مالیه فرمودند بنده که اطلاع ندارم آنچه را که بنده می شناسم عده ممبرهای کل در وزارت مالیه محدود است به عده نفر و لازم است عرض کنم که وزارت مالیه از وزارتخانه هائی است که قیدی تر است و شروع امرش از اداره گمرکات و از بیست و سه سال قبل شده است و عضوی که از بیست و سه سال قبل شروع بکار کرده و بخدمت دولت بوده و مراتبی را طی کرده قهرآ باید امروز مدیر کل باشد و باید خوشوقت باشیم که محدود به هفتده نفر است . راجع به نفر شتر برای (خنده نمایندگان)

راجع به نفر شوهر اداره ملازومات

فرمودند لازمست جواب داده شود بنده گمان میکنم عده اینها سبباً عده متشان مرض شده است زیرا بیشتر از سه نفر است .

وزارت مالیه چندین اتومبیل در دست دارد برای رفع احتیاجات خودش و برای هر يك از این اتومبیل ها هم يك شوهر مخصوص دارد و شاید عده کسبونهائی که تا امروز آورده ایم از صدمه تجاوز کند که همه امروز مشغولند بر رفع حوائج وزارتخانه برای کار و انجام اوامر فوری و مسافرت بولایات و اینها هم البته شوهر دارند و بیش از آن مقدار نیست که فرمودند .

راجع بعه مترجمین فرمودند البته اینها هم بر طبق قانون کثرت د کتر میلس و است و از حدود احتیاجات هم تجاوز نمیکند و قانون استخدام هم این راه را بر ما نیست است . دیون ثابت که میفرمایند در بودجه گذاشته شده است

اینها دیون مصوبه است . زیرا در بودجه هفتده ساله علاوه بر بودجه سال گذشته بعنوان دیون چیزی گذاشته نشده .

در خصوص ارقام بودجه وزارت مالیه که اظهار فرمودند این ارقام همان ارقامی است که در سال گذشته بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است و اینکه قوه و دند در روی کاغذ سه میلیون و دو بیست و چند هزار تومان است . ولی بیش از پنج میلیون تومان است البته قلام مختلفه را که ایشان اظهار فرمودند بنظر می رسد .

ولی وقتیکه آنها را موضوع کنیم پنج میلیون نیست و همان سه میلیون و کسری است .

زیرا مخارج انتقائی مربوط نیست بی بودجه وزارتخانه بودجه وزارتخانه برای آتست که خرج و اسباب اداری وزارتخانه را بگرداند .

ولی مسائل انتقائی از قبیل بهره برداری و تخم کاشتن و حاصل برداشتن و همچنین تریاک جمع آوری کردن بجای خودش رساندن و این قبیل کارهائی که وزارت مالیه بعهده داشته است اینها جزء بودجه بابت مخارج اداری وزارت مالیه نیست .

نسبت با آنچه را که راجع بتارزاق اظهار فرمودند بودجه ازراق هم از حیث مخارج اداره نیست و ممکنست وجهیکه برای عملیات ازراق لازم می شود از قبیل و نهائی هم که فرمودند

بر حسب ضرورت تجاوز کند .

این اولاً مربوط بوزارت مالیه نیست ثانیاً يك خرج ثابت هم نیست .

زیرا از يك طرف يك میلفی داده میشود و از طرفی میلفی بجایش گذاشته می شود .

منتهی اینکه اگر بر حسب ضرورت ناچار شده باشیم که يك خرج زیاد تری بکنیم ممکن است يك مبلغ خرجی برای دولت بماند که آنهم خرجی است که در سستی سال واقع شده و تفاوت خرید و فروش ازراق برای تجارت مردم از زحمت شده است و مربوط بوزارت مالیه نیست قسمتی از مخارج انتقائی را فرمودند که بدون اعتبار خرج میشود

شیروانی - بنده همچو چیزی نگفتم معاون وزارت مالیه - اگر نفرمودید که عرضی ندارم . حقوق مسیون امریکائی را فرمودند که در بودجه منظور نشده است اینطور نیست برای این که در بودجه کل منظور شده است و این امریست که مربوط بوزارت مالیه است منتهی احتیاج باین نبوده است که این ارقام را در هر کجای بودجه بگذارند مثل حقوق مستخدمین داخلی مملکت .

البته اگر حقوق اینها جزء بودجه وزارت مالیه هم نباشد و فرضا ببرد بودجه وزارت پست و تلگراف و با وزارت فواید عامه بگذارند

مسلم است که مسیون امریکائی آمده اند برای امور مالی ما و حقوقشان هم از ما به داده میشود . میزان صدی شصتی بر آورد فرمودند برای مخارج وزارت مالیه بنده گمان میکنم اشتباه شده باشد زیرا اگر خوب دقت فرموده بودند ملاحظه میفرمودند که قسمتهای عده موسسات وزارت مالیه اداره گمرکات است که حالاً در حدود صدی یازده الی صدی ده مخارج زندگانی میکنند

بدیهی است چنانچه سابقاً گزارش کرده ام مقصود ما اینست که در آتیه بهمان نسبتی که انتظام در امور مالیه پیدا میشود نه تنها مالیه بلکه ادارات دولت بهمان

نسبت هم از میزان خرج بتوانیم کسر کنیم .

چنانچه در سایر ممالک صحنه که آموزشان بجز این افتاده است حالا در حدود صدی ۹ و صدی ۱۰ خرج می کنند ما هم در وزارت مالیه موسساتی داریم که در همین حدود خرج می کند و شاید انشاء الله در آتیه سایر موسسات هم همین حالت را پیدا کند .

بعضی از نمایندگان گمان - مذاکرات کافی است .

دولت آبادی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

رئیس - بفرمائید

دولت آبادی - بنده عقیده ام اینست چون بودجه مملکتی مهم است و در ماده اول هم چون مذاکرات بیک قدری مبسوط است و می توان در کلیات صحبت نمود از این جهت باید اجازه داده شود که آقایان اگر نظریاتی دارند بفرمایند

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - کابست . راجع بقسمت يك عواطف وزارت مالیه پیشنهادی رسیده است قرائت می شود .

(این طور خوانده شد)

پیشنهاد می کنم در قسمت ۱ ماده اول راجع بمالیات مستقیم نقدی که مشتمل بر خانوار و سر شمارست و بنوع ذیل بدو جزء تجزیه شود .

خانوار و سر شماری ۹۲۵۹۱۸۸

تومان و سایر عایدات مستقیم نقدی ۳۴۰۴۴۰۸۲۲

تومان و اخذ برای عمل آید (باسالی)

رئیس - بر طبق ماده ۹۹ نظامنامه داخلی باین پیشنهاد نمی شود رأی گرفت برای اینکه مالیات مستقیم نقدی يك فم است و قابل تجزیه نیست قسمت اول ماده ۹۹ قرائت میشود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده نود و نهم - در مسائل و مواردی که مشتمل بر فقرات مختلفه است اگر تجزیه آن وار

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۰۰ تومان این جاه بلامتصدی را بنده نفقه میدم چیست ؟

باید توضیح بدهند تا بنده ملتفت شوم تنها ملازومات مالیه ۴ نفر شوهر دارد یعنی ۳ اتومبیل دارد مترجمین مالیه عبارت از ۵۹ نفر است تنها اداره مالیه طهران ۹ نفر مترجم دارد . که این ها از ۱۹۰ تومان تا ۷۰ تومان حقوق می گیرند يك مسئله دیگری که بیشتر نظر مرا جلب کرده و مخصوصاً در راپرت رئیس کل مالیه قرائت کردم جدول نمرد ۱۲۰ راپرت مزبور است که در آنجا دیون خارجی دولت را معین میکنند .

يك دیون ثابت و يك دیون جاری است از اعطای دیون ثابت بنده چون مملکت خود را مسیون نمی دانم لذا قبل از تصویب مجلس ابتدا وارد در آن نمی شوم اما دیون جاری که از زمان ورود مسیون معتمد امریکائی مانده شده است عبارتست از ۴۵۲ هزار تومان و هفتصد و هفتاد هزار و چهارصد و چهارایره که بنده پس از تصویب بیست و پنج میلیون تقریباً بنده او این مبلغ که يك مقدارش داده شده بقیه باقی است قروض ۳ ساله است .

در بودجه وزارت مالیه بودجه دواثر آتوزارت خانه را ۳ میلیون و دو بیست و دوازده هزار و نود و چهار تومان معین می کند در صورتی که بقیه بنده ۵ میلیون است و الان اقلامی را که بنده با دداشت کرده ام حضور آقایان میخوانم و از آقایان انصاف میخواهم که آیا این ارقام جزه بودجه وزارتخانه ما است یا جز بودجه وزارت مالیه ؟

مطابق این صورتی که عرض کردم ۹۷۵ هزار تومان مخارج انتقائی معین شده است در صورتی که بنده هنوز نتوانستم بقیه مخارج انتقائی را در لایحه تفریح بودجه فقط يك لایحه راجع به ۱۳۰۱ به مجلس آمد در آنجا اسمی از این موضوع داشت و در آن لایحه چیزی که بیشتر از همه چشم بنده را زد مخارج زیادی بدون اعتبار یعنی بدون اجازه مجلس شورای ملی بود که جزء لایحه تفریح بودجه به مجلس تقدیم شده بود بنده نمی دانم این مخارج انتقائی که ما دادیم چه شده و نتیجه اش چه بوده است ؟

چیزی که بنده نفقه میدم همین است در هر حال يك مخارج شده و وزارت مالیه يك خرجی را کرده است و باید جزء بودجه وزارت مالیه محسوب شود .

مسئله دیگر حقوق مسیون معتمد امریکائی است بجلع یکصد و پنجاه و پنج

هزار تومان در صورتی که دولت تصدیق دارد که حقوق مسیون معتمد جز بودجه خارجی نیست .

رقم دیگر راجع بازراق است که آن هم که بر حسب ماده ۱۲ همین بودجه مبلغان را معین کرده اند جز بودجه وزارت مالیه است و چیز خارجی نیست زیرا يك قرضی است که بگردن ما گذاشته شده است و این در نتیجه آن خبط هائی است که در امر ازراق شده و بنده چون در این موضوع يك عرضی کرده ام دیگر تکرار نمی کنم .

در هر صورت جمع این اقلام ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان نیست و چنانچه عرض کردم تقریباً ۵ میلیون است .

وقتی که ما عایدات نفت جنوب و کمرک که تقریباً ۱۳ میلیون می شود و موضوع کنیم از ۲۴ میلیون و کسری عایدات کل مملکتی ۱۱ میلیون باقی می ماند و آنوقت برای وصول این مبلغ یعنی ۱۱ میلیون ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان ما خرج می کنیم که تقریباً در حدود صده ۶۰ می شود .

از این جهت بنده کاملاً باین بودجه و باین وسعت بی نهایت وزارت مالیه مخالفم .

معاون وزارت مالیه عرض می کند از مواردی که برای انسان حیرت دست می دهد یکی حال است نماینده معتمد بجز انقلامی را فرمودند که با ضرورت تامی که در اختیار ما قرار است و اگر جواب نامه سرو صورت ندارد پس باید مذاکره شود .

یعنی نسبت بمواردی را که ایشان اظهار فرمودند لازمست جواب داده شود ولی با خیالی اختصار عرض میکنم .

قسمت های اولی که فرمودند عبارت بود از يك کلیاتی که در تنظیم بودجه و اصلاح مالیه مملکتی و احساس حوائج ضروری يك نظرهای خوبی است ولی آنها يك قسمت هائی است که نمایندگان گرامی

ندارد .
 رئیس - باین پیشنهاد نمی شود رأی گرفت .
 رضوی - مقصودم تذکر بود پس می گیرم .
 رئیس - پیشنهاد آقای آقا شیخ - جلال .
 (بضمون ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد می نمایم در قسمت ۸ نوشته شود سیصد هزار تومان .
 آقا شیخ جلال - بنده در کمیسیون بودجه بودم با حضور بعضی از آقایان نمایندگان محترم و نماینده محترم دولت در همین قسمت مذاکره شد که ۶۰۰ هزار تومان خرج شیره کشی و سوخته تریاک است که برای مردم تهیه می شود در نتیجه عایداتش تقریباً دوپست یا سیصد هزار تومان است و چون این عمل بنظر بنده غیر مشروع و برخلاف احتیاطات و آنچه که تصور بفرمایند میباشد از اینجهت بنده متقدم که از این تحصیل نامشروع و مخارجی که از مردم بعنوان مالیه گرفته می شود باید صرف نظر شود و بنیادینی اساساً بچونچه دیناری صرف اینکار شود .
 این است که بنده پیشنهاد کردم ۶۰۰ هزار تومان از عایدات مملکت یعنی از مالیات عمومی که صرف شهر می شود چون بنده عقیده ام اینست که کار ناصحیحی است حذف شود .
 وزیر مالیه - اساساً گمان نمیکنم این اظهاری را که آقای آقا شیخ جلال می فرمایند در کمیسیون ما جای دیگر گفته شده باشد و بنده از این اظهاری که فرمودند اطلاع ندارم و گمان نمیکنم این مسئله که گفته شده باشد شاید در قسمت عایدات مسئله شصدهزار تومانی گفته شده باشد ولی نسبت به خرج نبوده و اینهم يك اعتباری است از برای کلیه چیزهایی که برای دولت يك منافی زیاد بکند و حالا هم آخر سال است و همانطوری که سابقاً هم عرض کردم در قسمت ضرابخانه و سایر قسمت های این مخارج می شود و دولت انتفاعش را میبرد و این يك چیز بیهوده نیست و برای دولت فایده دارد و گمان نمیکنم آقای آقا شیخ جلال هم موافقت بفرمایند و پیشنهاد خودشان را پس بگیرند .
 آقا شیخ جلال - پس می گیرم .
 رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (اینطور خوانده شد)
 پیشنهاد میکنم در ماده که جزء هشت حذف شود .
 آقا سید یعقوب - بنده در کمیسیون بودجه قدم بودم ولی راجع بودجه وزارت مالیه نرسیدم یعنی وقتی رسیدم بودم که بودجه وزارت مالیه را تمام کرده بودند و الا مسئله راندازه از اینجهت پیشنهاد کردم حذف

در آنجا عرض را میکردم وقتی که راجع باین مسئله مخارج انتفاعی که صحبت شد از نماینده وزارت مالیه تحقیق کردند که مخارج انتفاعی که شما بیان میکنید چه چیز است ؟
 (در اینجا بنده میخواهم اعتراضی به وزارت مالیه کنم چون دولت محل اعتماد بنده است) در آنجا صحبت شد که ۳۰۰ هزار تومان خرج تریاک است ۴۰۰ هزار تومان عایدی اش که ۱۰۰ هزار تومان دخل مای می شود در این مسئله ۳۰۰ شپ صحبت شد مسئله دیگر راجع به مساعده دادن دولت به خالصه جات مطرح شد که آنهم از جمله مخارج انتفاعی است که راجع بان هم در آنجا صدر بنجاح با صدو شصت هزار تومان نوشته اند بنده بیان کردم باینکه مخارج مساعده بر مایا دادن معین شده است دیگر این عنوان مخارج برای خالصه جات است اساساً بنده در کلیات اجازه خواسته بودم اجازه خواسته بودم که در این بودجه حرف بزنم ولی نوبت بنده نرسید و مدارات کافی شد ولی حالا بیکمتری در این خصوص میخواهم صحبت کنم اولاً بنده يك آدمی هستم که حقیقت دانم (خنده نمایندگان) و از این جهت خیلی تشکر میکنم از دکتر میلیچوچرا که برای اینکه حقیقتاً مالیه شیرازه از هم گسیخته ما را جمع آوری کرده است و بیک صورت منظمی در آورده ولی ما باید نظریات خودمان را نسبت بودجه بگوئیم تا دولت لافل در بودجه سه آتیه يك نظریات کاملی داشته باشد بنده هر چه خواستم مخارج انتفاعی را در آنجا معین کنیم نشد صحبت کردیم که جنس و دولت ملت پول می دهد برای موسسه که نافع باشد یا سوخته تریاک چه نفعی بحال این ملت دارد و گمان می کنم خورد دولت هم تصدیق داشته باشد که ایندفعی نداشته باشد بلکه مضرم می باشد راجع به مخارجی هم که برای خالصه جات میشود که شما خودتان يك قلم علیحده معین کرده اید پس این مخارج انتفاعی برای چیست؟ بالاخره بنده هم همانطوری که آقای شبروانی بیان کردند چون صورت خرج این مخارج انتفاعی غیر معین است و به تفریفی بودجه هم مجلس نیامده که باینهم این پول بجه مصرف می رسد بنده که بکنفر از نماینده های این ملت در خارج گفته برای منافع ملت چون بنده می بینم از طرف این ملت و باید هرزائی که می دهم برای مخارج مملکت بکرائی باشد که نافع بحال ملت باشد و بنده فعلاً می دانم این نهضت و هفتاد و پنج هزار تومان برای چه موسسه است و آیا برای سعادت و ترقی مملکت من است یا نه چون نمایانم برای چه موسسه است و کسی هم جواب این مسئله راندازه از اینجهت پیشنهاد کردم حذف

شود .
 ممکن است آقای وزیر مالیه یا آقای معارن جوابی بدهند که مخارج انتفاعی برای فلان مسئله است که نافع بحال ملت است و بنده آنوقت قانع میشوم و پیشنهاد خودم را مسترد میکنم .
 وزیر عدلیه - عیب کار این است که خود آقای آقا سید یعقوب فرمودند در موقعی که حضور کمیسیون بوده اند در موقعی آمده اند کمیسیون که بودجه وزارت مالیه تمام شده بود و الا با توضیحاتی که در این جا از طرف دولت داده شده این فرمایشات را نمیفرمودند این مبلغی که در اینجا پیشنهاد شده است راجع سوخته تریاک و شیره نیست بلکه قسمت عمده این مبلغ مربوطه به خالصه جات است مخصوصاً اسمال که آفت بندرکاری در خالصه جات و برای سیر چیزهای از این قبیل است و اگر این نهضت و هفتاد و پنج هزار تومان را حذف کند البته بایستی از اقلام عایدات هم عایدات این مبلغ را کسر کنند .
 ولی چنانچه سایر آقایان هم تذکر دادند امیدواریم در سال آتیه دولت در نظر بگیرد و مخارج انتفاعی راجع به شیره و سوخته و تصور نمیکنم دولت بتواند این مخارج انتفاعی را حذف کند برای اینکه این يك چیزی است که وقتی يك تومان خرج کردند و آقایان برمی دارند و اگر خرج نکردند آن عایدی را برنمی دارند .
 آقا سید یعقوب استرادمیکنم رئیس - قسمت هشت مخارج انتفاعی وزارت مالیه نهضت و هفتاد و پنج هزار تومان آقایان موافقتن قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - مقصوب شد . قسمت نه وزارت داخله آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)
 آقا میرزا شهاب - خواستم تذکر بکنم نسبت به بیهک از این اقلام آنچه که يك مخارج اختصاصی بوده است یا متعلق به ماههای معین سه ماه چهار ماه آخر سال بوده است در بودجه وزارت داخله برای سه ماه آخر سال بیست و پنج هزار تومان اضافه شده که در بودجه تفصیلی نوشته شده و در ستون ملاحظات از این موضوع ذکر کرده نشده است و اگر يك دوازدهم یا دوازدهم برای سال آتیه مقصوب شود آنوقت از وقتی تمام بودجه سالیانه منظور خواهد شد که سه ماه آخر سال هم جزء اوست همینقدر خواستم توضیح بدهم که این مبلغ متعلق به سه ماه آخر سال است وزیر مالیه - چون بودجه وزارت داخله کسر داشت و حقیقتاً اداره نمیشد در کمیسیون مذاکره شد و وزارت مالیه هم وزارت عدلیه پیشنهاد میکنم وزارت

موافقت کرد که برای مخارج ضروری برای ۳ ماه آخر سال يك مبلغی اعتبار بوزارت داخله داده شود و در همان بودجه تفصیلی وزارت داخله شرح این قسمتی که اظهار کردند مفضل نوشته شده است حالا که ما میخواهیم سال آتیه را بر دوازدهم چون موافق اسفند باید پرداخته شود آن چیزی که برای اسفند ماه مقصوب شده در تمام سال پرداخته خواهد شد .
 وزیر داخله - بنده از این بیان آقای آقا میرزا شهاب استناده میکنم و منتهی فرصت بودم که باین فقره از ماده برسد عرضی بکنم توضیحاً گفته شد که وزارت داخله بودجه اش زیاد است در صورتیکه خالصه جات است مخصوصاً اسمال که آفت بندرکاری در خالصه جات و برای سیر چیزهای از این قبیل است و اگر این نهضت و هفتاد و پنج هزار تومان را حذف کند البته بایستی از اقلام عایدات هم عایدات این مبلغ را کسر کنند .
 ولی چنانچه سایر آقایان هم تذکر دادند امیدواریم در سال آتیه دولت در نظر بگیرد و مخارج انتفاعی راجع به شیره و سوخته و تصور نمیکنم دولت بتواند این مخارج انتفاعی را حذف کند برای اینکه این يك چیزی است که وقتی يك تومان خرج کردند و آقایان برمی دارند و اگر خرج نکردند آن عایدی را برنمی دارند .
 آقا سید یعقوب استرادمیکنم رئیس - قسمت هشت مخارج انتفاعی وزارت مالیه نهضت و هفتاد و پنج هزار تومان آقایان موافقتن قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - مقصوب شد . قسمت نه وزارت داخله آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)
 آقا میرزا شهاب - خواستم تذکر بکنم نسبت به بیهک از این اقلام آنچه که يك مخارج اختصاصی بوده است یا متعلق به ماههای معین سه ماه چهار ماه آخر سال بوده است در بودجه وزارت داخله برای سه ماه آخر سال بیست و پنج هزار تومان اضافه شده که در بودجه تفصیلی نوشته شده و در ستون ملاحظات از این موضوع ذکر کرده نشده است و اگر يك دوازدهم یا دوازدهم برای سال آتیه مقصوب شود آنوقت از وقتی تمام بودجه سالیانه منظور خواهد شد که سه ماه آخر سال هم جزء اوست همینقدر خواستم توضیح بدهم که این مبلغ متعلق به سه ماه آخر سال است وزیر مالیه - چون بودجه وزارت داخله کسر داشت و حقیقتاً اداره نمیشد در کمیسیون مذاکره شد و وزارت مالیه هم وزارت عدلیه پیشنهاد میکنم وزارت

یاسائی - متأسفانه بنده در این ماده اجازه خواسته بودم که عرض را عرض کنم . ولی نوبت بنده نرسید ولی حالاً نظریه خودم را بطور خلاصه عرض کنم .
 تقریباً در این دوره غالب اوقاف از اکثر آقایان نمایندگان می شنیدم که فوق العاده متوجه هستند به تأمینات قضائی مطبوعات هم قلم فرسائی های در این موضوع کردند . قانون جزای عرفی هم از مجلس گذشت .
 یکی از مواد آن قانون اینست که اگر حکام نواب حکام مأمورین نظمی و دخالت جزئی در امور قضائی کنند علاوه بر انفصال از خدمت که دو سه سال هم باید حبس شوند . و بالاخره اگر دولت بخواهد این قانون را اجراء کند و استقلال قوه قضائیه را حفظ کند با این مبلغ نمی شود .
 این بودجه در رقم اساسی آن متعلق به نظمی است که تأمینات مملکتی و شهرها متفرع بر اوست و اتفاقاً بنده در جیبم خلاصه دارم که تقریباً يك قسمت بسیار حساس این بودجه است .
 يك قلم چهارصد و هشتاد و سه هزار و هفتصد تومان و يك قلم شصت و شصت و دو هزار و سیصد و سی و هشت تومان که متجاوز از يك میلیون تومان است که خرج تأمیناتی وزارت داخله میشود و بقدری که مقصود بوده است از این بودجه کسر شده اما راجع به بیست و پنج هزار تومانی که در سه ماه آخر افزوده شده این بیست و پنج هزار تومان بقدری در اصلاح وزارت داخله ضمیمه بوده است که بنده نمیتوانم چطور آقای آقا میرزا شهاب متوجه باین قسمت شده اند و ما هم باین بودجه رضائی نیستیم و اضافه خواهیم خواست و این مقدار ضمیمه ترین بودجه است برای وزارت داخله چون يك مقدار زیادی از بودجه وزارت داخله حذف شده است و در هر موقع گوش و سرو دوا را بریده اند و حالا هم اگر این را زیاد میدانند ممکن است حذف کنند .
 رئیس - رأی گرفته میشود به قسمت وزارت داخله بمبلغ يك میلیون و پانصد و هشتاد و دو هزار تومان آقایان موافقتن قیام فرمایند .
 (اکثر قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد . قسمت دهم وزارت عدلیه پیشنهاد آقای یاسائی (بضمون ذیل قرائت شد)
 بنده قسمت یازدهم را راجع باعتبار کمیسیون مذاکره شد و وزارت مالیه هم

کف الان خرج عدلیه میشود زیادی است این است که بنده این پیشنهاد را کردم که این عرض را عرض کنم .
 وزیر عدلیه - بنده خیلی متشکرم .
 از آقای یاسائی که نواقص را که شاید لازم بود بنده در موقع خودش عرض کنم ایشان تذکره دادند و بمرض مجلس رساندند ولی از طرفی هم باید عرض کنم که نه اینست که خود بنده هم این نواقص را متوجه نبوده ام و مذاکره هم نکرده ام تمام اینها شده است .
 بلکه منظور تمام آقایان نمایندگان و دولت همه این بوده است .
 ولی چون برای دولت مقصود نیست فعلاً بودجه عدلیه را زیاد کند اینست که باین مقدار عیالاً قناعت کرده و اینهم از کمیسیون بودجه عنوان شده که در سال آتیه وزارت عدلیه که مطابق احتیاجات خودش است و رفع شکایات مردم می شود بدهد و در این خصوص بارتیس مکتب مالیه وزیر مالیه هم مذاکره شده و وعده داده اند که از مبلغ شصت هزار تومانی که اضافه بر بودجه است تا حدی که ممکن است کسک کنند و رفع بعضی نواقصی که در عیالیه و ولایات موجود است انشاء الله از اول سال رفع شود .
 تا انشاء الله مجلس مفتوح شود و يك بودجه صحیحی برای عدلیه بمجلس پیشنهاد شود البته اگر برای چهار ماه بدهم اضافاتی بنظر بر سر عیالیه دولت وزارت عدلیه کمک خواهد شد و امیدوارم در سال آتیه جبران این نواقص شود .
 یاسائی - چون مقصود بنده تذکر بودم و از نقطه نظر بودجه هزار و سیصد و پنج این پیش نهاد را عرض کرده بودم مسترد میکنم .
 رئیس - قسمت یازدهم وزارت عدلیه شصت و دو هزار تومان آقایان موافقتن قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 قسمت دوازدهم وزارت عدلیه با اعتبار دفع امراض حیوانی هفتصد و پنجاه و يك هزار و هشتصد و بیست و هفت تومان آقایان موافقتن قیام فرمایند .
 (غالب نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 قسمت سیزدهم وزارت امور خارجه هفتصد و پنجاه و يك هزار و پانصد و هشتاد و دو تومان دو قران و هشتصد و دوازدهم آقایان موافقتن قیام فرمایند .
 (اکثر نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 قسمت چهاردهم وزارت معارف پیشنهاد آقای کازرونی (اینطور خوانده شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که راجع به بودجه

معارف ولایات قسمت شهریه و مستمری ها با هم قرائت و رأی گرفته شود .
 کازرونی - بنده محتاج نمی بینم توضیح زیادی بدهم و وقت مجلس را ضایع کنم نظر باینکه ممکن بود اسباب بهتر بشود از این جهت پیشنهاد کردم که راجع به مستمری و شهریه با هم و رسم قرائت شود جداگانه رأی گرفته شود .
 کفیل وزارت دارائی - در این چا چون اقلام مستمریات بجز نوشته نشده است برای اینکه در وزارت مالیه نسبت باقلام اشکال پیدا نشود و رعایت اصل صدم قانون اساسی هم شده باشد بهتر این است که اجازه بدهید قرائت شود و بعد از این که قرائت شد یکجا رأی گرفته شود .
 رئیس - این اشکال بعقیده بنده وارد نیست برای اینکه هر چه در ضمن بودجه تصویب شد به موجب قانون معاسبات عمومی وزارت مالیه باید بپردازد اصل صدم قانون اساسی هم میگوید هیچ مرسوم و انعامی بخوانه دولت حواله نمیشود مگر به موجب قانون و بر طبق همین قانون بودجه وزارت مالیه باید بپردازد .
 اگر اصلاح دیگری در بودجه معارف راجع به قسمت مدارس دارید بفرمایید .
 کفیل وزارت معارف - در بودجه تفصیلی اسم که مدرسه هست که فعلاً وجود ندارد یکی مدرسه تربیت دختران و یکی یکی هم مدرسه نوامیس و چهار ماهه آن دو مدرسه هم ماهیانه هشت تومان می شود و این هشت تومان اضافه میشود به مدرسه فردوسی استدها می کنم با این اصلاح رأی گرفته شود .
 رئیس - وزارت مالیه موافق است ؟
 وزیر مالیه - بلی .
 رئیس - نظریه آقای کازرونی هم تأمین شده یا پیشنهاد ایشان رأی گرفته شده ؟
 کازرونی - خیر تأمین نشده ولی استرداد میکنم .
 رئیس - پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب (بضمون ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم برای اعتبار وزارت معارف از محل صرفه جوئی همان وزارتخانه مبلغ یازده هزار و دوپست تومان که در آخر بودجه تصریح شده رأی علیحده گرفته شود .
 آقا میرزا شهاب - در آخر بودجه وزارت معارف نوشته شده است .
 وزارت معارف نوشته شده است .
 وزارت معارف اعتبار داده میشود که از محل صرفه جوئی بودجه سه هزار و سیصد و چهار خود برای خریداری و ساختن معنی برای ورزش ده هزار تومان و حق الزحمه معلم فوتبال دوپست تومان و اعتبار

کلاس ژیمناستیک و غیره بدانابه وزارت معارف معارف ولایات قسمت شهریه و مستمری ها با هم قرائت و رأی گرفته شود .
 کازرونی - بنده محتاج نمی بینم توضیح زیادی بدهم و وقت مجلس را ضایع کنم نظر باینکه ممکن بود اسباب بهتر بشود از این جهت پیشنهاد کردم که راجع به مستمری و شهریه با هم و رسم قرائت شود جداگانه رأی گرفته شود .
 کفیل وزارت دارائی - در این چا چون اقلام مستمریات بجز نوشته نشده است برای اینکه در وزارت مالیه نسبت باقلام اشکال پیدا نشود و رعایت اصل صدم قانون اساسی هم شده باشد بهتر این است که اجازه بدهید قرائت شود و بعد از این که قرائت شد یکجا رأی گرفته شود .
 رئیس - این اشکال بعقیده بنده وارد نیست برای اینکه هر چه در ضمن بودجه تصویب شد به موجب قانون معاسبات عمومی وزارت مالیه باید بپردازد اصل صدم قانون اساسی هم میگوید هیچ مرسوم و انعامی بخوانه دولت حواله نمیشود مگر به موجب قانون و بر طبق همین قانون بودجه وزارت مالیه باید بپردازد .
 اگر اصلاح دیگری در بودجه معارف راجع به قسمت مدارس دارید بفرمایید .
 کفیل وزارت معارف - در بودجه تفصیلی اسم که مدرسه هست که فعلاً وجود ندارد یکی مدرسه تربیت دختران و یکی یکی هم مدرسه نوامیس و چهار ماهه آن دو مدرسه هم ماهیانه هشت تومان می شود و این هشت تومان اضافه میشود به مدرسه فردوسی استدها می کنم با این اصلاح رأی گرفته شود .
 رئیس - وزارت مالیه موافق است ؟
 وزیر مالیه - بلی .
 رئیس - نظریه آقای کازرونی هم تأمین شده یا پیشنهاد ایشان رأی گرفته شده ؟
 کازرونی - خیر تأمین نشده ولی استرداد میکنم .
 رئیس - پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب (بضمون ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که راجع به بودجه

یکصد و سی و هشت تومان با اضافه مبلغ مرتبط به شهری ها و آن قلمی که اضافه کردند .

معاون وزارت مالیه - شهریه هاجره این مبلغ است .

رئیس - اگر بود محتاج برای جدا گانه نبود به حال رای گرفته می شود باین مبلغ آقایانی که موافقت قیام فرمایند .

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

قسمت یازدهم صبحه کل ملکیتی .

اخگر - بنده پیشنهادی دارم .

رئیس - پیشنهاد جناب عالی موخر است . پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت می شود .

(بهضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده دوم قسمت ۱۵ نوشته شود یکصد و سی و هشت هزار و سیصد تومان .

آقا سید یعقوب - بنده چون دیدم که مجلس و دولت متوجه این مسئله صبحه هستند و میدانم که در سه هزار و سیصد و پنجاه هم که بودجه نوشته می شود باز همین ترتیب نوشته خواهد شد و بودجه صبحه همینطور باقی خواهد ماند .

میخواستم عرض کنم که تصور فرمایید مسئله صحت که مقدم و بالاتر از امنیت است چه ترتیب برایش بودجه معین می کنند ؟

با این امراض که عمومیت پیدا کرده و دارد ایرانی ها را منقرض می کند از قبیل مرض مالاریا و ناخوشی دیگر که مکرر در اینجا صحبت شده که راجع به این دولت توجهی نکنند .

به صورت بنده هم خواستم تذکر بدهم که در بودجه سال آتی دولت یک فکر اساسی برای صبحه بکنند هم راجع بصبحه طهران و هم راجع بصبحه ولایات باید توجهی بکنند و یک چیزی بر بودجه صبحه ولایات بیفزایند .

بنده توجه آقایان وزراء را باین مسئله جلب می کنم و حالا هم پیشنهاد خود را مسترد می کنم .

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده .

(این طور قرائت شد)

پیشنهاد می کنم در قسمت (۱۵) (۱۶۱۹۴) تومان نوشته شود .

رئیس - پیشنهاد آقای اخگر هم قرائت می شود .

(باین ترتیب خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم صبحه کل ملکیتی در ۱۳۶۶۶۰ تومان منظور شود .

برای اینکه داخل در این موضوع بشوم

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده خواستم از موقع استفاده کنم که اول معلوم کنم مدافع بودجه صبحه در مجلس چیست ؟

بنظر بنده باید مدافع این بودجه وزارت داخله باشد برای اینکه مریض خانهای طهران و سایر ولایات و قسمت قرظینه ها و غیره بتوسط امورین وزارت داخله اداره می شود .

و این مبلغی که برای اداره صبحه تخصیص داده شده وقتی که بنده ملاحظه می کنم می بینم علاوه بر بودجه مریض خانه ها و قرظینه ها می باشد که در سرحدات این مملکت هست .

مریض خانه های طهران که باندیه طهران با وزارت داخله اداره میکنند نسبت به صبحه سرحدات هم که بتوسط وزارت داخله اداره می شود آنوقت معلوم نیست اداره صبحه چه میکنند ؟

بنابر این بعهده بنده باید این اداره صبحه را منحل کنند و این بودجه ملکیتی را تخصیص بدهند بمریضخانه ها و قرظینه های سرحدات و چون بنده نمیتوانم در مجلس اضافه خرجی پیشنهاد کنم از این جهت این بیست هزار کسری را پیشنهاد کردم کسر شود و اگر دولت اطمینان میدهد که در آتی یک نظر صحیحی در این کار بکنند بنده پیشنهاد خود را استرداد میکنم .

وزیر عدلیه ، اولاً همانطور که اظهار کردند صبحه از چندین باین طرف جزو وزارت داخله بوده است اما اینکه فرمودند یک مبلغ هنگفتی باسم اداره صبحه است البته وقتی که فائل شوند که برای ملکیتی صبحه اداره باشد وقتی که دارای اداره شد باید یک مبلغی هم برایش خرج کنیم چون اداره اجزاء و اعضا میخواند و این مبلغی هم که برای صبحه در بودجه نوشته شده است تصور می شود اول مبلغی است که برای اداره صبحه تخصیص داده شده است .

البته همانطور که تذکر داده شد دولت در نظر دارد در سال آتی با اضافه بودجه صبحه مخصوصاً نسبت ببودجه صبحه ولایات علاوه کند ولی فعلاً نمی شود بر بودجه صبحه چیزی اضافه کرد .

حائری زاده - استرداد میکنم

رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - الان بنده اطلاع رسید که بتوسط آقای دکتر امیرخان اعلم ۸۲۵۰ تومان و کسری از عایدات مریض خانه ها تحویل وزارت مالیه شده است و بنده در ستون عایدات یک صد و چهل و یک قلمی دیدم و برای اینکه داخل در این موضوع بشوم

بینم که این عایدات جزو چه رقمی رفته و اگر در محل است ممکن است قبول کنند که به مصرف مخارج صبحه برسد این است که بوسله پیشنهاد ناچار شدیم که این قسمت را عرض کنم که اگر ممکن است عایدات خود صبحه را هم برای مصارف خودش فرار بدهند .

رئیس - آقا آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - اگر چه بنده متأسفم که بعد از بیانات آقای اخگر این مریض را عرض میکنم چون می بینم بکسر کردن یک تران و ده شاهی از یک بودجه ما میخواهیم موکلین خودمان را در این دم آخر از خودمان راضی کنیم .

البته بنده هم میخواهم که یک چرخ بزنم که موکلین خود را راضی کنم و تماشاچی و سایرین هم از حرف من خوششان بیاید .

ولی این فکر را نمی کنم که هنوز یازده شانزده ماده از این بودجه باقی مانده و یک ساعت دیگر هم شاید بتوانیم اینجا بنشینیم و اگر بخواهیم ۵ تومان و ۲ تومان پیشنهاد کنیم از این بودجه ۲۴ میلیون کسر شود این بودجه امشب که نخواهد گذشت .

البته میشود پیشنهاد کرد و آقایان هم حق دارند ولی باید فکری بکنند که عمرشان بیهوده تلف نشود .

بعلاوه حالا هم خیلی از شب گذشته است و آقایان خسته شده اند خوب قدری ملاحظه این قسمت را فرمایند و بگذارند این بودجه امشب بگذرد البته بنده با آقایانی که اینه در برای صبحه و معارف و پست کرمان و سایر چیزها داد و فراداد میکنند موافق و شریک هستم ولی مقصود اینست است که آقایان یک قدری فکر اینرا بکنند که اگر در این بودجه این مقدار صحت شود پیشنهاد شود فعلاً نخواهد گذشت و این فورمول هائی هم که تازه برای پیش نهاد کردن پیدا شده گمان میکنم سابقه نداشته باشد و الا مسئله طرح میشود که می پیشنهاد میشود یک شاهی صد دینار یک قران کسر شود و بنظر بنده این ترتیب ما را از مقصود که گذشتن بودجه است باز میدارد .

رئیس - برای گرفته میشود بقیابیل توجه بودن پیشنهاد آقای اخگر آقایان موافقت قیام فرمایند .

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . رای گرفته می شود بقسمت یازدهم صبحه کل ملکیتی بمبلغ یکصد و سی و هشت هزار و سیصد و هشتاد تومان آقایان موافقت قیام فرمایند .

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . قسمت ۱۶ اعتبار جهت حقوق منتظرین خدمت میشود .

اسامی خوبی بنده پیشنهادی تقدیم کردم

(باین ترتیب قرائت شد)

بنده قسمت ۱۶ ماده دوم را بترتیب ذیل پیشنهاد میکنم .

۱۶ - اعتبار جهت حقوق منتظرین خدمت کشوری ۱۹۹۹۹ تومان

امامی - بطوریکه از پیشنهاد بنده مفهوم می شود البته مقصود این نبوده است که باین پیشنهاد رای گرفته شود .

(صدای زنگ زدن رئیس)

رئیس - اگر مقصودتان این نیست پس اجازه بدهم توضیح بدهم رای گرفته می شود بقسمت ۱۶ و ۱۹۰ هزار تومان .

آقایان موافقت قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . قسمت هفدهم آقای شیخ جلال پیشنهاد شما قرائت شود ؟

آقا شیخ جلال - بلی

(بهضمون ذیل قرائت شد)

در قسمت ۱۷ نوشته شود اعتبار برای دیون دولتی ۱۸۷۶۰۰

آقا شیخ جلال - آقای معاون وزارت مالیه در جواب آقای شهبازی اظهار کردند که این دیون همان دیونی است که در بودجه سه ماضیه اشاره بان شده و بنده موقع را مغتنم شمردم که بر عرض رسانم که اگر بوسیله قرض باشد . . .

(صدای زنگ رئیس)

رئیس - فقط باید دلائل اقامه کنید برای اثبات پیشنهاد خودتان و الا از موضوع خارج خواهد بود .

آقا شیخ جلال - بسیار خوب این قرض اگر در نتیجه معاملات جاری باشد باید از دیون محاسبات تصدیق کنند و در ضمن لایحه تفریح بودجه از مجلس بگذرد .

بنابر این ما در پارلمان که بودجه را تصویب کردیم امسال هم که تصویب می کنیم از نقطه نظر اعتمادی است که بدوات داریم بدون اینکه اصل این قضیه را تصدیق کرده باشیم اگر وقتاً اصل آن دین از نظر کمیسیون گذشته فرمایند که با هم تصویب کنیم و اگر در نتیجه معاملات جاری است که مربوط بتصدیق دیوان محاسبات میشود .

بنابر این چون بنده اطلاعی ندارم از این جهت پیشنهاد کردم که مطلع شود .

رئیس - این پیشنهاد نمی شود مطرح شود .

یاسائی - بنده هم پیشنهادی کرده ام .

رئیس - برخلاف ماده ۶۵ است ولی معذک قرائت میشود .

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در قسمت ۱۷ بعد از استهلاك دیون عمومی اضافه شود .

(که شامل قروض حمل و نقل است)

رئیس - نمی شود باین پیشنهاد رای گرفت .

یاسائی - این اضافه نیست که مستلزم شرح باشد .

مخبر - ۲۰ هزار تومان از این مبلغ بابت حمل و نقل است .

رئیس - رای گرفته میشود بقسمت ۱۷ استهلاك دیون عمومی بمبلغ یک میلیون و هشتصد و هشتاد و شش هزار و صد و هشتاد و نه تومان آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . قسمت هجدهم اعتبار ماهیانه دولت جهت مخارج غیر مترقبه .

۱۶۵ هزار تومان . آقایان موافقت قیام فرمایند .

(اغلب نمایندگان قیام فرمایند)

رئیس - تصویب شد . قسمت ۱۹ آقای طهرانسی پیشنهاد جناب عالی مطرح شود ؟

طهرانی - غیر مسترد داشتم

رئیس - رای گرفته میشود بقسمت ۱۹ وظائف و شهریه و مصارف هشتصد هزار تومان آقایانی که موافقت قیام فرمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . قسمت ۲۰ اعتبار جهت هیئت اعزامی امریکائی بمبلغ یکصد و پنجاه و پنج هزار تومان آقایان موافقت قیام فرمایند .

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . نسبت بمخارج مجلس موسسان قبل از رای داده شده است جمع کل مخارج ۳۴ میلیون و هشتصد و یازده هزار و نهصد و هشتاد و نه تومان و هشتصد و یازده هزار و نهصد و هشتاد و نه تومان باین مبلغ آقایان موافقت قیام فرمایند .

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد پیشنهادی شده است از طرف آقای تجدد راجع بعقد تبصره ۱۰ آقای تجدد (اجازه)

تجدد - وقتی که میزان عایدات و مخارج را نگاه کنیم تقریباً در حدود پنجاه و یک هزار و هشتصد و هشتاد و شش تومان اضافه عایدات است که حقیقه جای بسی تشکر است زیرا که در نتیجه مساعی دولت و مسیون امریکائی یک قلم بزرگ اضافه عایدات پیدا کرده ایم

ولی باین حال بنده نفهمیدم بوجه مناسب این تبصره در این لایحه آمده است

زیرا برای يك عده از مستخدمین دولت که تقریباً شان خیلید است اضافه زیادی برای آنها منظور شده و این اضافه را مطابق قانون استخدام از اول سال دریافت داشته اند و اشخاصی که حقیقه استحقاق ترفیح رتبه اضافه را داشته اند يك مبلغی کم برای آنها منظور شده و تمام این اضافه ها هم در هر رفته سی و چهار هزار تومان نرسد و بنده تصور می کنم این تبصره را دولت برای این نوشته باشد با احتمال اینکه شاید خودش يك بخارجی پیدا کند نتواند پیشنهاد کند و الا اگر مقصودش این باشد که مستخدمین که اضافه حقوق در سه ۱۳۰۴ داده تا تصویب این بودجه این اضافه را پس بدهد این خیلی بی انصافی می شود برای اینکه این مستخدمین يك مردمانی هستند که چرخهای این مملکت را می گردانند و در نتیجه زحمت و خدمت مطابق قانون استخدام يك اضافه حقوقی به آنها داده شده و آنها هم خرج کرده اند .

حالا از کجا بیایند وجه چیزشان را بگردانند که این اضافه حقوقی را که از دولت گرفته اند خرج کرده اند بدوات بدهند و اگر هم دولت از آنها نگیرد مطابق این تبصره حذف شود حالا اگر دولت آقای وزیر مالیه و مخبر محترم کمیسیون قبول می فرمایند که این تبصره حذف شود بنده پیشنهاد خود را پس می گیرم و الا رای گرفته شود

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست ؟

مخبر - برای مجلس را گذارم می کنم

رئیس - رای گرفته می شود بقیابیل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمایند

(عده قبلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای زقیم هم مورد ندارد معذک قرائت می شود

(این دو قسمت هر دو اضافه خرج است و برخلاف ماده ۶۵ نظامنامه است

عدل - اجازه می فرمایند توضیح بدهم

رئیس - بفرمایند

عدل - مقصود بنده این بود که مطابق این تبصره ممکن است وزارت مالیه اضافه بر بودجه ۱۳۰۴ چیزی برداخته باشد در صورتی که تصویب نشده است بنابراین بنده پیشنهاد کردم آنچه در حدود اعتبار وزارتخانه داده شده مسترد نشود

رئیس - پیشنهادی آقای دکتر - آقایان .

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که تبصره ماده دو اضافه شود ولی رتبه آنها محفوظ است .

طهرانی - این پیشنهادی معذک این است که قانون استخدام آنها به چه بجناس

نیامده یکجا و راحتند و یک جا او را مملع خطاب می کنند و کثرتشان می کنند و این عبارت که اینجا نوشته شده (اضافه حقوق مستخدمین) بعضی از معین هستند که اسامی را مستخدم میگذارند ولی در جای دیگر میروند و درس می دهند و این عبارت ممکن است اسباب اشکال برای معینین کلاسهای مؤسسه جدید فراهم بیاید از این جهت پیشنهاد کردم که این عبارت اضافه شود تا معلوم باشد

مخبر - این قسمت تبصره مربوط است با اضافه حقوق مستخدمین حکم شوری و آن قسمتی که آقای طهرانسی تذکر دادند مربوط می شود با اضافه مؤسسات جدید و البته همانطوری که در بودجه منظور شده است پرداخت خواهد شد

طهرانی - پس گرفتیم

رئیس - رای گرفته می شود به تبصره

عدل - بنده هم يك تبصره پیشنهاد کرده ام

ماده ۶۵ است مهمل خوانده می شود (اینطور قرائت کردند)

تبصره - اضافه حقوق مستخدمین منظوره در بودجه های تفصیلی علاوه بر بودجه های ۱۳۰۳ آنچه که قبلاً در حدود اعتبار وزارتخانه ها پرداخته شده است مسترد نخواهد شد بقیه که پرداخته نشده است از ابتدای آذر ماه پرداخته میشود

رئیس - قسمت اول دوم هر دو اضافه حقوقی که داده شده مسترد نخواهد شد همچنین در قسمت دوم می گویند اضافه پرداخته نشده است از اول آذرماه پرداخته شود

این دو قسمت هر دو اضافه خرج است و برخلاف ماده ۶۵ نظامنامه است

عدل - اجازه می فرمایند توضیح بدهم

رئیس - بفرمایند

عدل - مقصود بنده این بود که مطابق این تبصره ممکن است وزارت مالیه اضافه بر بودجه ۱۳۰۴ چیزی برداخته باشد در صورتی که تصویب نشده است بنابراین بنده پیشنهاد کردم آنچه در حدود اعتبار وزارتخانه داده شده مسترد نشود

رئیس - پیشنهادی آقای دکتر - آقایان .

(اینطور قرائت شد)

بنده خواستم از آقای وزیر مالیه و کمیسیون سؤال کنم که مانع مخارجی را که برای مملکت تصور می شود لازم باشد نوشته ایم و آنچه که مخارج میشود برای این وزارتخانه

پیشنهاد این است که اگر اضافه حقوق آن ها محفوظ باشد بنابراین بنده این پیشنهاد را کردم که اگر ترفیح رتبه مطابق قانون استخدام پیدا کرده باشد آن رتبه را از دستش نگیرند و اگر سالین تبصره را باینترتیب تصویب کنیم برخلاف ماده بیست و هفت قانون استخدام است

رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - این اضافه حقوق هائی که در کمیسیون بودجه منظور شده است هیچکدام ترفیح رتبه نیست و در حدود حداقل و اکثر حقوق است و حداقل و اکثر اشخاص در رتبه آن ها اتوری ندارد .

دکتر آقایان - بهماز توضیح حضرت والای پیشنهاد خود را پس می گیرم

رئیس - رای گرفته می شود تبصره آقایان موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد رای گرفته میشود بماده دوم بضمیمه تبصره آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده سوم آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - موافقت ندارم یک نفر از نمایندگان مخالف ندارد

رئیس - رای گرفته می شود بماده سوم آقایان موافقت قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده چهارم مخالفی ندارد ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - رای گرفته می شود بماده چهارم آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده پنج آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خیلی تشکر می کنم از آقای رئیس که خیلی عجله دارند که این بودجه بگذرد برای اینکه تکلیف اسامی مجلس همین گذرانند بودجه است

ولی باندازه که لازم است باید در اطراف آن حرف زده شود این نامه میگوید پرداخت وجه فقط در ازاه خدمت انجام شده یا اشیا و ملزومات که خریداری می شود

بنده خواستم از آقای وزیر مالیه و کمیسیون سؤال کنم که مانع مخارجی را که برای مملکت تصور می شود لازم باشد نوشته ایم و آنچه که مخارج میشود برای این وزارتخانه

هاست چون غیر از این ادارات وزارتخانهها
مخارج دیگری نداریم
بماد آنکه ادارات ما هم همین
وزارتخانهها شد ما هم برای مخارج این
وزارتخانهها بودجه معین کردیم دیگر این
ماده چه احتیاجی دارد که در این جا
باشد .

زیر اهدان ماده دوم را که ماری
دادیم برای حقوق تمام مستخدمین وزارت
خانهها است و این رأی کفایت کرد این است
که بنده عرض میکنم اگر این ماده برای
قسمت اولش باشد که فایده ندارد
اما نسبت به قسمت دومش که اجازه خرید
چیزهای لازم است آنهم در قسمت اعراض است
این است که بنده با این ماده مخالفم
رئیس - آقای آقا میرزا شهاب
(اجازه)

آقا میرزا شهاب - این ماده یکی از
بهترین موادی است که در این بودجه منظور
شده و عاقلان هم این است که پول بی ربط به
هیچکس داده نشود
بایستی خدمتی کرده باشند تا آنها
پول داده شود یا اینکه در مقابل اشیا که
تعمیر میدهند بیاینمو مطالبه پول کنند
اینکه بگویند مثلا آن هزار تومان بایستی هزار
تومان بفلان شخص داده که برود و ذغال
سنگ بیاورد و بیاورده اینجا مقصود این است
که در مقابل کار یا جنس تعویل شده پول
داده شود این ماده بنظر بنده بهترین مواد
این بودجه است
است .
مخالفم .
رئیس - بفرمائید
یاسائی - بنده در ماده سه با کفایت
مذاکرات مخالف بودم آقایان رأی دادند
و در این ماده هم با کفایت مذاکرات و هم
یا خود ماده مخالفم چون در این قسمت نوشته
است و بنوان انعام یا هدیه جز آنچه در ماده
چهار مجوز است پرداخت نخواهد شد و
گویند مقصود ماده سوم است و در ماده سوم
هم بگویند هر ماه نامیزان فلان مبلغ ممکن
است بصرف انعام یا هدایا برسد این تقریباً
مالیانه خیلی میشود .
بنده میخواستم در این موضوع سؤال
کنم و بگویم این انعام و هدایا چه صیغه است؟
چون من می‌ترسم بنده هر سال يك مبلغی
با این نام پیدا شود سابقه در صورتی
که سابقه نداشته و حالا پیدا شد است
وزیر مالی - اینجا يك اشتباهی شده
است . ماده چهار که نوشته شده گویا اشتباه
در طبع شده است و ماده سه است . استدعا
می‌کنم مقرر بفرمائید اصلاح کنند
در این قسمتی هم که آقای یاسائی
فرمودند گمان میکنم قدری توجه فرمودند

چون این ماده یکی از موادی است که ممکن
است خدمت های بزرگ بمملکت بکنند
انعام هدایا در حدود این مبلغ برای يك
مملکتی خیلی جزئی است و قابل اهمیت
نیست .
رئیس - در ضمن ماده پنج ماده چهار
اسم برده شده است تبیین میشود بماده سه
رأی گرفته میشود بماده پنج آقایانی که
تصویب میکنند قیام فرمائید
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شده ماده شش مخالفی
ندارد ؟
(گفته شد خیر)
رئیس - رأی گرفته می‌شود بماده شش
آقایانیکه موافقت قیام فرمائید
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شده ماده هفت
آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - معاذی را که مجلس
شورای ملی رأی میدهد باید معلوم باشد که
چه اندازه رأی میدهد و برای چه مصرف
رأی میدهد آقایان اگر صورت لایحه
خدمتشان نیست بنده عبارت این ماده را
می‌خوانم تا آقایان مستحضر شوند
ماده هفتم
هر گاه وزارت مالیه معلوم نماید که
بوسیله خرج اضافی ممکن است یکی از
منابع موجوده عایدات را توسعه دهد مجاز
خواهد بود
در حدود يك عشر امانه عایداتی که
حاصل میشود بصرف جمع آوری عواید
جدید یا اضافی مذکور فوق برساند .
این اصل ماده است که ملاحظه می‌فرمائید
که بنده بنظر آقایان نمایندگان معترم
رساندم .
حالا عرض می‌کنم آقایان این ماده مجمل
و مجهول است یا نه ؟ و اگر اینطور است
با چه غیر معلوم و مجهول منظور می‌توانیم
رأی بدهیم
در اینجا معلوم نیست چه اندازه باید
خرج کنیم و در چه مبللی باید مصرف شود
و چه اندازه عوائد دارد و با این ترتیب
گمان میکنم هیچکدام از آقایان هم بیک
هم چیز مجهولی رأی ندهند و بنده از این
جهت مخالفم با این ماده و اینهم ادله
مخالفتم است .
معاون وزارت مالیه - گمان میکنم این
ماده ابهام واجهالی نداشته باشد چون عبارت
ماده منظور و يك مبلغی رساند و آن عبارت
از اجازه خرجی است که در این حدود میشود
تجاوز کرد چون ممکن است دولت تصادف
کند با يك امری .
مثلا برای استخراج يك معدنی یا
تأسیس يك اداره جدیدی یا از برای اضافه
کردن عایدات ناچار شود يك مبلغی خرج
کند .

این ماده برای این گذاشته شده است
که (چون نمیتواند در حدود بودجه اضافه
خرج کند)
اگر يك چنین موافقت پیش آمد کرد
بتواند مخارج آن را بکند و عوایدش را
بردارد .
فرض فرمائید بخواهد دولت استخراج
يك معدن ذغال سنگی را بکند یا بخواهد
در معدن نمکی کار کند
یا فرض کنیم در یکی از نقاط سرحدی
که محل عبور قاجاق است دولت مجبور شود
در آنجا مفتش بگذارد که جلو گیری از آن
قاجاق کند و وقتی که اینکارها را کرد آنوقت
يك اضافه عایداتی بیدامی کند .
بنابراین در ضمن بودجه بدهد میشود که
حایدات حاصله از آنجا که فلان مبلغ پیش
بینی نشده در حدود يك عشر از عایداتی که
پیش بینی شده ممکن است دولت خرج
کند و این يك چیزی است که بجا و موقع
میباشد و شاید در موقع باید اجازه داد که
سه عشر هم اضافه بر این مبلغ دولت بتواند
خرج کند .
جمعی گفتند - مذاکرات کافی
است .
رئیس - رأی گرفته میشود بماده هفتم
آقایانیکه تصویب می‌کنند قیام
فرمائید .
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شده ماده هشتم مخالفی
ندارد .
(گفته شد خیر)
رئیس - رأی گرفته می‌شود بماده هشتم
آقایانیکه موافقت قیام نمایند
(غالباً قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . ماده نه آقای
آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - مخالفت بنده با این
ماده برای اینست که تمام وزارت خانهها
يك اعتباری دارند و علاوه برای مخارج
انتقاعی هم ما رأی دادیم و سایر مخارجات
را هم ما تصویب کردیم
دیگر این ماده که می‌گویند اعتباراتیکه
اختصاصی جهت پرداخت حقوق تصویب
کردند بصرف سایر مخارج نخواهد
رسید .
قبه این ماده دیگر در این بودجه چه
ارزومی دارد و چون اعتبارات محدود است
بنده با این مخالفم .
بعضی از نمایندگان - مذاکرات
کافی است .
رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۹
آقایان موافقت قیام فرمائید
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دهم آقای
آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده می‌خواهم عرض
کنم که برای بودجه وزارت مالیه هر
اندازه که تصور بفرمائید رأی اعتبار
داده ایم .
دیگر این اعتبار برای چیست؟ می‌ماده
بماده می اعتبار اعتبار بنده با این جهت با
این ماده مخالفم .
جمعی گفتند - مذاکرات کافی
است ؟
رئیس - کافی است ؟
بعضی از نمایندگان بلی -
رئیس - آقای عدل پیشنهادی که
جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی
تأمین شده است چون مسئله مناقصه مزایده
کلیتاً در آنجا قید شده است معاهدات
می‌شود .
(اینطور قرائت شد)
بنده پیشنهاد می‌کنم در آخر ماده
جمله ذیل اضافه شود .
از اشیا تیکه خرید یا فروش آن لازم
باشد اصول مزایده در فروش و مناقصه در خرید
رعایت خواهد شد .
رئیس - مذاکرات کافی است .
بعضی از نمایندگان - بلی کافی
است .
رئیس - رأی گرفته میشود بماده هفتم
آقایانیکه تصویب می‌کنند قیام
فرمائید .
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد ماده یازده
مخالفی ندارد ؟
(گفتند خیر)
رئیس - پیشنهاد آقای آقا میرزا
شهاب .
(اینطور قرائت شد)
بنده ماده (۱۱) را بطریق ذیل پیشنهاد
می‌کنم .
پرداخت جدا کتب مالیاتی که در بودجه
تفصیلی وزارتخانهها برای حقوق تصویب
شده است در صورتی بمثل خواهد آمد که قوانین
موضوعه در قوانین استخدام پرداخت
حدا کثر مزبور را ایجاد نماید
آقا میرزا شهاب - این ماده طوری
نوشته شده است که ممکن است اینطور
تعبیر شود که هر اندازه وزارت خانه خواست
حقوق میدهد چون نوشته شده است مالیاتی
که در بودجه تفصیلی هر يك از وزارتخانهها
برای حقوق تصویب می‌شود حد اکثر
آنست که ممکن است پرداخت شود . و
تصویب مبالغ مزبور مستلزم آن نخواهد
بود که همان مبالغ بنده بیان این مشاغل تأدیبه
کردند .
نتیجه این میشود که این مبالغی که
برای فلان مستخدم تصویب شده مستلزم

این نیست که این مبلغ را بهش بدهند یا اگر
کتر هم خواستند بدهند بتوانند چون بنده
اینطور استنباط کردم که قصد این ماده
این است و تصور میکنم که این جدا کتب هم
که در اینجا نوشته شده است برخلاف قانون
استخدام باشد از این جهت پیشنهاد کردم
که اصلاح شود .
وزیر مالیه - این قسمت برای این است
که ممکن است برای يك کسی که حقوق
معین شده کمتر از رتبه او حقوق معین شده
باشد .
از این جهت در اینجا نوشته شده که
ممکن باشد وزارت مالیه بگوید يك کسی
يك رتبه را داشته و بیک رتبه بالاتری نایل
شده چون باید حقوقش بیشتر شود وزارت
مالیه حق داشته باشد حقوقی را که برای هر
رتبه در اینجا نوشته شده با بدهد
از این جهت تصور می‌کنم پیشنهاد
آقای آقا میرزا شهاب - مورد نداشته
باشد و خودشان هم متقاعد شوند .
آقا میرزا شهاب - متقاعد نشدم ولی
مسترد میکنم .
رئیس - رأی گرفته میشود بسه ماده
یازده آقایانی که تصویب می‌کنند قیام
فرمائید .
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - ماده دوازده
آقای ارباب .
(اجازه)

ارباب که کسر و بند در کمیسیون
بودجه هم با این ماده مخالفت
کردم و در اینجا هم مخالف چون در کمیسیون
هم راجع باین مبلغی که برای ارزاق در
اینجا پیش بینی شده است و شرطی کند که
منافع آنرا تا یکسال بپردازند تا اگر شد
و آقای وزیر مالیه هم تشریف داشتند ولی
يك جواب مقتضی بنده ندادند .
چون میدانید برای تأدیبه قیمت جنس
و فروش آن وزارت مالیه معادل يك میلیون
و پانصد هزار تومان بعنوان مساعده میگیرد
و در می‌کند و البته برای عملی کردن این
مسئله این مبلغ يك میلیون و پانصد هزار
تومان را بطور اعتبار لازم دارند و
می‌گیرند و پس از فروش جنس رد
می‌کنند .
ولی در این قسمت اخیر ماده کمیسیون
اصل و مخالف این مبلغ از حاصل فروش قله پرداخت
خواهد گردید .
بنده هر چه فکر می‌کنم و چیزی
نمی‌فهم و نمیدانم چه چیز پیور کرده
است که این قسمت اخیر ماده را
نوشته اند ؟
وزیر مالیه - این قسمت را همانطور که
آقای ارباب توضیح دادند يك اعتباری
است یعنی دولت این پول را می‌گیرد برای
خرید جنس و بطور حساب جاری است و
در واقع دولت ممالاتی میکند و يك مقدار

جنس برای مصارف ارزاق می‌دهد و بعد که
بفروش میرساند بمثل خودش رد میکند ولی
این قسمتها که آقای ارباب فرمودند
البته در هذله است برای دولت يك کسر
ها و ضررهائی از حیث اداره ارزاق حاصل
شده است و دولت در صدد است که برای
آنهم در موقع خودش لایحه بمجلس بیاورد
و از نظر آقایان نمایندگان محترم
بگذراند .
ولی حالیه چون بعنوان اعتبار است و
برای يك اعتبار متحرکی هست که وزارت
مالیه بتواند این وجه را بگیرد و مسترد دارد
این ماده نوشته شده .
ولی البته کسر و نقصانش هر چه میشود در
موقع تقدیم لایحه تفریح بوده تقدیم مجلس
می‌شود .
رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی
(بصورت ذیل خوانده شد)
پیشنهاد می‌شود - در ماده دوازده
عوض عبارت (مساعده قلیل المدت) نوشته
شود (اعتبار)
شیروانی - در موضوع بودجه ارزاق
توضیحی را که آقای معاون وزارت مالیه
دادند بنده نفهمیدم ولی از این عبارتی
که آقای وزیر فرمودند بنده استفاده کردم
و مطابق این کلمه که چندین مرتبه خودشان
تکرار فرمودند .
بنده این پیشنهاد را کردم فرمودند
(اعتبار) و چندین مرتبه هم این کلمه اعتبار را
تکرار فرمودند .
بنده این مساعده قلیل المدت را
نمی‌فهم بنده عرض می‌کنم دولت اگر میخواهد
فرض بکند صاف ساده يك لایحه بیاورد
بمجلس و تصویب شود و برود بگیرد در
تحت يك عبارتی که هیچ چیز ارزش فهمیده
نمی‌شود و توضیح هم که داده میشود
يك توضیح فقیر صحیحی برای چه؟
همان طور که آقای وزیر فرمودند چندین
مرتبه هم تکرار کردند يك میلیون و نیم
می‌خواهند خرج کنند برای ارزاق
منتهی همانطور که عرض کردم میخواهند
افلام بودجه وزارت مالیه خیلی درشت نباشد
(با اینکه سه میلیون و نیم هم خیلی
درشت است) می‌خواهند برای اداره
ارزاق مستقل يك مبلغ زیاد خرج کنند از
این جهت در تحت این عنوان آورده اند که
اداره ارزاق را يك اداره مستقلی فرض کنند
و معلوم شود که راجع باین اداره ارزاق از کی
باید سوال با استیضاح کرد
حالا این مطلب سرجایش باشد و لکن
بنده این مساعده قلیل المدت را نمی‌دانم
برای چیست ؟ اگر مقصود اعتبار است چرا
کلمه قلیل المدت را نوشته اند از این جهت
معاون وزارت مالیه - گمان میکنم آن
مقدار مذاکره بنده منظور را برای آقای

شیروانی روشن کرده باشد و فقط يك
اشباهی که باقی مانده است در قسمت مساعده
قبیل المدت است .
مساعده قلیل المدت را خوب اطلاع
دارند که يك کلمه اصطلاحی است مساعده
قبیل المدت عبارت از يك وجهی است که
بعنوان مساعده دریافت می‌شود بطوریکه
استهلاك و استردادش در همان سه ماهی
واقع بشود
بنابراین وزارت مالیه اگر برای اداره
کردن ارزاق که يك قسمت عمده آن
عبارتست از خرید جنس و مصرف آن
مبلغی لازم داشته باشد که یک میلیون و نیم
یا سه میلیون یا چهار میلیون باشد و آن
مبلغ را دریافت میکند در موقع خودش هم
رد میکند و این يك وجهی نیست که گنجایش
داشته باشد که در افلام مخارج نوشته
شود .
چون این مبلغ برای يك خرید و فروش
موقعی است و وزارت مالیه تحصیل این
مساعده را میکند برای مدت یکسال بطوری
که آخر آن سال این وجه را پرداخته
باشد .
اتفاقاً وزارت مالیه که این ماده را اینجا
گذاشته است برای این است که کلیه
هدایاتیکه وزارت مالیه می‌کند اعم از
دادوستد پولی یا هر چه که باشد در ضمن
بودجه تصویب شده باشد و استعفا را خاطر
معترم آقایان هم بعمل آمده باشد
رئیس - عقیده کمیسیون چیست
مخبر - برای مجلس واگذار می
کنم .
رئیس - رأی گرفته می‌شود بقابل
توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام
فرمائید
(عده قبلی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای
آقا سید یعقوب
پیشنهاد می‌کنم در ماده ۱۳ بعد از
کلمه ارزاق اضافه شود . طهران
آقا سید یعقوب - بنده يك عرضی را خدمت
نمایند گمان می‌کنم که مساعده هم یکم توجه
بفرمائید . اگر چه امشب شب آخر مجلس
است همه کس هستند ولی اساساً متوجه
باشند که در طهران کار کم است و ادارات
زیاد است و تصویب این راهم تقریباً که
اداره ارزاق در جای دیگر باشد چرا برای
اینکه ادارات ارزاق در طهران وجودش
خیلی لازمتست
چون در يك مواقعی برای تهران
مفید بوده است و باید همیشه هم باشد اما
هم کمک و مساعدههای زیاد کرده اگر چه
بنده می‌دانم تمام این اقدامات از طرف
شخص اعلی حضرت بود
ولی بنده نمی‌خواهم این اداره ارزاق
در شیراز باشد برای اینکه جنس صحیح مردم

را می‌گیرد و خاک مخلوط آن میکند و
می‌دهد برود و این ترتیب برای حوزه
انتخابی که مرا انتخاب کرده اند خوب
نیست از این جهت بنده پیشنهاد کردم که
اداره ارزاق حکم عمومیت نداشته باشد و
مخصوص تهران باشد
وزیر مالیه - آقای آقا سید یعقوب
البته اگر درست توجه بفرمائید تصدیق
خواهند فرمود که اداره ارزاق خدمت
بزرگی کرده است و اگر خدمات اداره
ارزاق نبود .
شاید تهران امسال دچار قحطی شده
بود (بعضی از نمایندگان - صحیحست) و تا
این اعتباریکه خواسته شده است برای اینست
که جنس خریداری شود و منحصر به
طهران هم نیست چون این جنس
از نقاط مختلف خریداری می‌شود و نقاط
مختلف حمل و نقل میشود .
آقا سید یعقوب - استدعا میکنم
رئیس - خطاب به آقای کلارونی
پیشنهاد شما قرائت بشود ؟
کلارونی - بلی
(بترتیب ذیل خوانده شد)
بنده پیشنهاد می‌کنم ماده ۱۲ حذف
شود
کلارونی - علت اینکه بنده این
پیشنهاد را کردم این است که اولاً يك
قسمت همانطور که آقای ارباب توضیح دادند در
واقع يك عبارات زائدی است و مقصود
بنده از این عرضی که میکنم اینست که
يك تصدیق ضمنی شده است برای اینکه
اداره ارزاقی که نمیدانم تأسیس از روی
چه قانونی است ؟ متعلق بکدام وزارتخانه
است ؟
و این اداره مجهول العالم از مؤسسات
کیست ؟
در صورتیکه اداره ارزاق باید
قانوناً متعلق ببلدی باشد ولی گاهی می
بینم وزارت داخله درش تصرف میکنند
و در این اوقات وزارت مالیه يك مالکیتی در
آنجا برای خودش تصور میکنند
ایشان بدانند ولی در هر صورت تصدیق
مجلس را برای يك اداره که نمی‌دانیم
اساسش چیست ؟ من نمیتوانم به رسیت
بشناسیم
بنده نمیدانم چه صورت دارد و مخصوصاً
بنده برای اینکه میخواهم احترام کنم که
این اداره انشاء الله در جاهای دیگر
تأسیس نشود از این جهت بنده این پیشنهاد
را کردم
وزیر عدلیه - آقای کلارونی با اعتراض
آقای ارباب گوش ندهاند
اعتراض آقای ارباب اینطوریکه
ایشان بیان فرمودند نبود و بنده انتظار
داشتم امشب وقتیکه لایحه بودجه مملکتی
 مطرح میشود از طرف آقایان نسبت باین اداره
ارزاق اظهار امتنان بشود ولی متأسفانه

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند
(اغلب برخاستند)
رئیس - تصویب شد.
ماده هجده مخالفی ندارد ؟ رأی
می گیریم بماده ۱۸ آقایانیکه تصویب
می کنند قیام فرمایند.
(جمعی قیام نمودند)
رئیس - تصویب شده ماده الحاقیه
(بعضیون آتی خوانده شد)
ماده الحاقیه دوم - مجلس شورای ملی
مبالغ مقطوعه از شهریه و دستورات را به
تناسب ذیل برای تشکیل مدارس ابتدایی
در نقاط مفصله تعیین می دهد .
خوزستان - صدی دوازده - کردستان - صدی
دوازده استرآباد و صحرانوردان خراسان
صدی شانزده - آذربایجان - صدی بیست و
چهار - بنادر جنوب - صدی نه - گیلان و
مازندران صدی شش - بلوچستان و زراسر
خاش صدی دوازده
مدرسه صنعتی افات در طهران - صدی نه -
بودجه پیشنهاد شده است
یکی هم راجع بسالهای بعد است که
بعلا اجازت خواهند داد و یک طرحی است
که تقاضای دو فوریت هم شده و تقدیم
خواهد شد و اینجا چیزی که هست و باید
به آقایان اطلاع داده شود اینست که الا
دوماه و بیست و دو روز از سال گذشته و
وزارت مالیه از اعتبار مخارج انتقاعی این
سوخته ها را خرید و شیره را هم تهیه
کرده ولی ما میخواهیم که بعد از این شیره
نفرود و بعد از این میخواهیم عوض شیره
ورزشخانه تهیه کنند مردمان قوی تهیه
بکنند
بنابر این وزارت مالیه در این یکماه
و نیم هر چه سوخته دارد همه را معدوم
میکنند و این یک قسمت خسارت را تحمل
میکنند و بطوریکه ملاحظه میفرمایند در
آخر ماده هم نوشته شده که از این تاریخ بعد
تهیه شیره و فروش سوخته و شیره ممنوع
است شاید انشاء الله این برای جان اهلای بیچاره
ازین بود
وزیر فواید عامه - این توضیحاتی که
حضرت والا دادند صحیح است ولی
اعتراض بنده باصل ماده است و عبارت ماده
باید درست شود در اینجا نوشته است
(وزارت مالیه مکلف است کلیه سوخته تریاک
را معدوم نموده) این عبارت را باید بطوری نوشت که
بعدها وزارت مالیه مبادرت بخرید و فروش
سوخته نکند و الا وزارت مالیه مکلف
است کلیه سوخته و شیره را معدوم کند معنی
ندارد
رئیس - آقای یاسائی
(اجازه)

یاسائی - این ماده بجز بنده بی
مطالعه تهیه شده است و البته آقایان تصدیق
میکنند که من خیلی خوشوقت هستم که
ایشکار بشود و دلیل بنده هم طرحی است
که داده ام و در کمیسیون عدلیه هم جدیت
کرده ام که برای استعمال افیون و شیره در
قانون جزا باید مجازاتی معین شود ولی
اینطور بی مطالعه که (وزارت مالیه مکلف
است که سوخته را بکلی معدوم نماید)
آقایان تصور نمیکنند که این ترتیب بدون
مطالعه در واقع در حکم قتل یک عده نفوس
است
آقا سید یعقوب - باشد چه اهمیت
دارد ؟
یاسائی - باید بایک طرح و زمینه مخصوص
ایشکار را کرد و یک تکیه کرد که افلاک و
همی باشد
(همه نمایندگان)
یاسائی - اجازه بدهید وزارت مالیه را
ما اینجا مکلف می کنیم که سوخته موجودی
شیره خودش را معدوم کند
بسیار خوب رایج اصلاح می کنیم و میگویم
کلیه سوخته موجودی را معدوم کند این شکالی
ندارد از این بعد هم شیره بیخن و فروختن
آن بکلی در تمام مملکت ممنوع است همه
اینها درست ولی شیره کش بدچینی کند ؟
شیره کشی که پنجاه سال است معتاد
بکشیدن شیره است چه میکند ؟ خیلی
غریب است
بنده تعجب میکنم که آقایان چرا
فکر نمیکنند که نتیجه تصویب این ماده چه
میشود
باید صحنه اینکار را بکنند تصدیق
طیب لازم دارد و باید طیب تصدیق کند
این شخص میتواند ترک بکند در این صورت البته
صحیح است ولی اگر طیب تصدیق
نکرد آنوقت در نتیجه این عمل این شخص
میبرد و اینجا در واقع شما حکم قتل او را
میدهد خوب است بکنند ملاحظه بفرمایند
این ترتیب عملی نیست
رئیس الوزرا - بنده تمنی می کنم
از آقایان که درست بهر ایش - بنده توجه
بفرمایند تا نظر دولت معلوم شود این
ماده الحاقیه این شکل و ترتیب صحیح و عملی
نیست
بنده شخصا عرض می کنم از این
مخالفتی که می خواهم بکنم منظور این
نیست که بگویم بدولت ضرر وارد می آید
خیر بنده هیچ باک ندارم از این که یک
ضرر سه چهار صد هزار تومانی هم از این
راه بدولت وارد بیاید شاید امیدوار باشم
که از راه دیگری جبران کنم
ولی بنده نظرم این است ماده که وضع
می شود باید متناسب الاجرا و صحیح
باشد

می فرمایند وزارت مالیه مکلف است
کلیه سوخته تریاک را معدوم نماید
اینجا شاهزاده سلیمان میرزا توضیح
دادند ولی بنده عرض می کنم که این ماده
مقصود ایشان را نمی رساند این عبارت مکلف
می کند وزارت مالیه را از حالا بنده باین
که سوخته تریاک را معدوم کند و آنوقت
توجه فرمودند باظهارات آقای وزیر فواید
عامه که این را بچه نحو باید بکنند وزارت
مالیه مکلف است که سوخته را بگردن معدوم
کند یا بخرید معدوم کند
اگر مقصود آقایان اینست که این
سوخته را امروز موجود دارد معدوم بکنند
که باید اینجا بنویسند و توضیح بدهند
که وزارت مالیه بعد از وضع این قانون هر
چه سوخته دارد باید معدوم بکند و نفرودد
اما در آتی وزارت مالیه میتواند
مامور جلوگیری و معدوم کردن سوخته
بشود چون راجع به عایدات مملکتی نیست
بلکه این کار با وزارت داخله و نظایر اجای
دیگر است و آنها باید مامور منع استعمال
شیره باشند
هیچ ذهن آقایان توجه باین نباشد
که دولت از نقطه نظر عایدات مخالفت میکند
بلکه فقط از برای این است که دولت
می خواهد یک قانون صحیحی وضع شود
فرمودند یک طرحی تهیه شده راجع
به شیره و تقاضای دو فوریت هم شده
است
بسیار خوب ما هم مخالفت نخواهیم
کرد ولی مشروط بر اینکه رعایت این نکات
هم بشود والا باین ماده اگر بخواهید
رأی بدهید یک چیز بی تناسب و غلطی
است
رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا
(اجازه)
سلیمان میرزا - همانطور که آقای
رئیس الوزرا اظهار فرمودند گمان میکنم
که آرزوی همه ایرانیها همین است که
اشخاص قوی داشته باشند چون اشخاص
قوی دارای روح قوی هم هستند و میتوانند
مملکت را قوی بکنند
این یک اصلی است که ما باید کاملاً
تعمیق کنیم و باید تریاک کشی و شیره کشی
هم مطابق احصائیه که حاضر کردند
عایدات این سم مهلک را از برای
مملکت ما بی وضع مخارج معین کرد
سیصد و پنجاه هزار تومان یا بعضی اوقات
قریب چهار صد هزار تومان و کسری است
یعنی ما بین سیصد و پنجاه و چهار صد
هزار تومان است
باین معنی که ششصد هزار تومان کل
این عایدات است و آن وقت صد و پنجاه
یا در صد هزار تومان مخارج موضوع می -
شود دیافو می ماند چهار صد هزار تومان
که این مبلغ از ترقیق میگرد این سم
فائل و کشتن یک عده نفوس عاید میشود

و لازماً بنابر هم که سوخته و آن
دولتهم کاملاً با این مسئله موافق است
چنانچه آقای رئیس الوزرا و وزیر
فوائد ما هم اظهار فرمودند اینها مادو
موضوع داریم یکی موضوع امسال است
و یکی موضوع سایر سنوات
موضوع امسال بعنوان ماده الحاقیه
در این بودجه هست و موضوع سالهای بعد
هم بعنوان طرح قانونی که با امضاء اکثر
رئیس رسید و با امضاء سایرین خواهد رسید
بعد هم تقدیم خواهد شد
اما اشکالی که می فرمایند و واقعاً
جای خیلی تأسف است که ادارات دولتی
ما سم قاتل را ب مردم میفرشند و حال امن
داخل نمیشود در آن شکایتهایی که اگر
یک کمیسیون عریض مراجعه بفرمایند خواهد
دید که بچه ترتیب مردم را وادار می کنند
که شیره را بخرند و بکشند و از طرف
دیگر این را باید ملاحظه کرد که اگر امروز
بگویند عایدات ما زیاد میشود و باشد
شیره زیاد فروخته ایم بیبینه چقدر مضحک
و چقدر اسباب بدبختی و در آتی چقدر خطر
ناک است
این مثل این است که بگویند ما
امسال از فروختن میکروب و با طاعون فایده
برده ایم
بنا بر این باید این مرضها را از
میان برداشت و حالا بنده اینجا ترتیب
کار را عرض می کنم اداره مالیه و اداره
تعمیر تریاک بهمان ترتیبی که تا حالا
جمع کرده است تا آخر سال هم این سوخته
ها را جمع آوری میکند
منتهی چیزی که هست این است که
تا حالا جمع میکرد و شیره میبخت و مردم
را میکشد و تسل را از میان بر میداشت و
ملت و قوه عمومی مملکت را ضعیف میکرد
و از دست میداد در آتش چند شاهی پول
نالایق میگرفت
حالا در برابر این پول نالایق باید
صرف نظر کند سوخته تریاک را جمع
آوری میکند یک مرتبه معدوم کند و دیگر
ترکیب و تجزیه اش نکند و خسارت اینکار
هم مطابق احصائیه که حاضر کردند
عایدات این سم مهلک را از برای
مملکت ما بی وضع مخارج معین کرد
سیصد و پنجاه هزار تومان یا بعضی اوقات
قریب چهار صد هزار تومان و کسری است
یعنی ما بین سیصد و پنجاه و چهار صد
هزار تومان است
باین معنی که ششصد هزار تومان کل
این عایدات است و آن وقت صد و پنجاه
یا در صد هزار تومان مخارج موضوع می -
شود دیافو می ماند چهار صد هزار تومان
که این مبلغ از ترقیق میگرد این سم
فائل و کشتن یک عده نفوس عاید میشود

و فرضاً این مبلغ هم که سوخته و آن
اضافه که در بودجه هست از برای خرج
ایشکار منظور شده و از هر هارچی هم مقدم
تر است
حالا اگر مبارزات ناز ساسات ما مقصود
را میخواهیم که عبارت از بر انداختن شیره
کشی از این مملکت است و میخواهیم این انتخاب
را در این شب های آخر مجلس از
برای خودمان درست کنیم و این یادگار
را در این مملکت بگذاریم که مردم را
بطرف ورزش و قوت ببریم تا در میدان
جنگ و ورزش بمسابقه پیش بروند در میدان
تریاک کشی که قوه رفتن و آموغان
نداشته باشند و در هر صورت این لغت و
ننگ را باید از بین برداشت
حالا دیگر عبارت را هر طور می -
خواهید اصلاح کنید ما هم قبول داریم یعنی
مقصود این باشد که از امشب بعد شیره
کشی در این مملکت موقوف شود و دیگر
اداره تعدیه تریاک این سم را ب مردم
نفرودد ما عبارت اینخواهیم تصور ما را
طور میخواهید تأمین کنید
وزیر مالیه - همانطور که آقای رئیس
الوزرا فرمودند در این مدت هم اگر وزارت
مالیه اینکار را میکرده است برای جلوگیری
از این مسئله بوده است و این مالیاتی که
وضع کرده بودند برای این بوده است که
گستر استعمال کنند
والا اگر آزاد باشند بیشتر استعمال
می کنند و تصدیق خواهند نمود که اگر
قیمت شیره مناسب تر و ارزان تر باشد بیشتر
ترویج پیدا میکند و فقط نظر دولت از این
اقدام جلوگیری از این مسئله بوده است
که کمتر استعمال بشود والا از حیث عایدات
همانطور که آقای رئیس الوزرا اظهار
فرمودند گمان می کنم آقایان هم متقاعد شوند
و آن طرح را موقوف بفرمایند و این وضع
را بعهد دولت واگذار کنند والا این
صورتیکه در اینجا هست تصور بفرمایند
وزارت اله آنوقتی که این کار را میکرد
برای وصول عایدات آن بود والا وقتیکه
مسئله عایدات در بین نباشد دیگر وظیفه
وزارت مالیه نیست که این اقدام را بکنند و
بعقیده بنده آن نظریه را که ما داریم و
میخواهیم کم شود حاصل نخواهد شد
و برعکس زیاد خواهد شد برای
اینکه حالاً مقالی بیست و هفت شاهی است
کمتر استعمال میکنند
ولی اگر متقالی سه شاهی بشود قطعاً
بیشتر استعمال می کنند پس بنظر بنده اگر
آقایان بخواهند عملی بشود باین قسمت
از بودجه برداشته شود تا در اطرافش
مطالباتی بشود و یک طریقی که جلوگیری
بشود و استعمال نشود پیشنهاد بشود والا

اگر باین ترتیبی که نوشته شده است
بخواهیم عمل کنیم زیاد تر میشود و در واقع
نقض غرض خواهد شد
این است که بنده تقاضا میکنم که
بصورت طرح این مسئله تقدیم شود و از
این لایحه بودجه این مسئله خارج شود که
بودجه هم معطل نماند
رئیس - بنده نظر باطلاعاتی که در
این مدت قابل نسبت بشکایاتی که از
ولایات رسیده است دارم ناچارم هر ایشی
عرض کنم بیشتر توجه آقایان نسبت باین
موضوع برای اجتهادات و تمیذاتی است که
مالیه ب مردم می کند و مردم هم بواسطه
همین اقدامات بی رویه شکایت میکنند
(بعضی از نمایندگان - صحیح است)
و این برعکس مقصود است زیرا مقصود
جلو گیری است ولی برای تحصیل عایدات
ما و برین زیاد تر توسعه میدهند بکشیدن شیره و این
مسئله شایسته نیست
بنابر این تصور می کنم که در این مورد
وزارت مالیه نظریه عایدات نباید داشته
باشد و بعلاوه در اثر قوانین مالیاتی که این
مجلس وضع کرده است تصور می کنم یک
عویذ فوق العاده حاصل شود که کسرا این -
گونه معلها را جبران کند
وزیر فواید عامه - همان طور که آقای
رئیس مجلس هم فرمودند دولت هم نظری
نسبت به عایدات این مسئله ندارد ولی همان -
طور که توضیح دادند مقصود رفع و جلوگیری
از این مسئله است
ولی این ماده باین صورتی که نوشته
شده است همینقدر وزارت مالیه را مکلف
میکند که تا آخر سنه ۱۳۰۴ این کار را
بکند ولی از اول سال آینده دیگر
از وظیفه وزارت مالیه خارج است چون این
قانونی که حالا موقوف میفرمایند قانون
بودجه است و اعتبارش هم برای سنه ۱۳۰۴
است آنوقت تکلیف سنه ۱۳۰۵ چیست ؟
پس همانطوریکه قبلاً عرض شد بهتر اینست
که عبارت را یک طوری بنویسند که هم
مقصود تأمین شود و هم وزارت مالیه تکلیفش
را بداند و اگر ما هم عرض کردیم از نقطه
نظر این بوده است که تکلیف وزارت مالیه
معلوم شود و الا نظر دیگری نداشته ام زیرا
این ماده باینصورت فقط تکلیف یکماه و نیم
دیگر را معین میکند ولی برای بعدش معلوم
نیست چه میشود ؟
جمعی از نمایندگان - ملاحظات کافی
است
رئیس - آقایان ملاحظات کافی
میدانند ؟
(گفتند بلی)
رئیس - پیشنهاد آقایان شیعت زاده و
الحاقیه را ب ترتیب ذیل اصلاح می -
کنم
ماده الحاقیه - وزارت مالیه مکلف
است کلیه سوخته تریاک که موجود دارد
معدوم و دولت نیز مکلف است برای منع
قطعی استعمال تریاک و شیره اقدامات مقتضیه
را بعمل آورد
شریعت زاده - همه آقایان می دانند
که هر قدری در خصوص منع استعمال تریاک
برداشته شود مملکت را بطرف سعادت

اصلاح ماده الحاقیه را بطریق ذیل
پیشنهاد میکنم
دولت مکلف است سوخته موجودی خود
را معدوم نماید و از این تاریخ بیست و هفت
شیره را ممنوع نماید و معامله شیره بهر
وسیله بعمل آمد در حکم استعمال هلنی آن
است و مجازات همان جرم را خواهد
داشت
رئیس - آقای نجد
(اجازه)
نجد - چون آقای وزیر مالیه در
قسمت آخر توضیح دادند بنده هم در قسمت
آخر توضیح میدهم
در قانونی که در کمیسیون عدلیه
گذاشته برای استعمال تریاک و شیره هلنی
یک مجازاتی قائل شده این قسمت آخر
ماده متوجه باو است البته دولت و مجلس هر
دو دارای یک عقیده هستند منقسم است دولت
هم طرفدار این نخواهد بود و نیست که
تریاک و شیره در این مملکت رواج پیدا
کند
ولی بالاخره عملی که در خارج می -
شود این است که سوخته تریاک را دولت
تهیه می کند و شیره درست میکند و می -
فروشد حالا از دولت تقاضا میکنند که این
سوخته که جمع آوری میکنند اینها را
بکلی معدوم نمایند و استعمال تریاک و شیره
هلنی را منع نمایند زیرا هر کس وارد شد
و دید هلنی شده قطعاً میکشد
وزیر عدلیه - راجع به پیشنهاد آقایان
در قسمت اولش هیچ مخالفتی ندارد که سوخته که
موجود است معدوم بکند و دیگر این کار
را نکند
ولی در قسمت آخرش هیچ لازم نیست
زیرا مجازات کشنده که در قانون جزا نوشته
شده است این قسمت را تأمین میکند اما
اینکه می فرمایند مامورین دولت این کار
را می کنند تا امروز که مجلس شورای ملی
رای نداده بود که این کار را نکند حالا
که رای می دهد موقوف شود البته
مامورین دولت اینکار را نخواهند
کرد
رئیس - باقی پیشنهادها قرائت
می شود
(بشرح ذیل قرائت شد)
پیشنهاد آقای شریعت زاده - ماده
الحاقیه را ب ترتیب ذیل اصلاح می -
کنم
ماده الحاقیه - وزارت مالیه مکلف
است کلیه سوخته تریاک که موجود دارد
معدوم و دولت نیز مکلف است برای منع
قطعی استعمال تریاک و شیره اقدامات مقتضیه
را بعمل آورد
شریعت زاده - همه آقایان می دانند
که هر قدری در خصوص منع استعمال تریاک
برداشته شود مملکت را بطرف سعادت

میکنند و این پیشنهادی که بنده تقدیم
کردم جامع افکاری است که آقایان دلورند
یعنی هم سوخته تریاک معدوم میشود و هم
دولت مکلف می شود برای جلوگیری از
این مسئله اقداماتی بعمل آورد
(باین ترتیب خوانده شد)
ماده الحاقیه را بطریق ذیل پیشنهاد
مینمایم
وزارت مالیه مکلف است کلیه
سوخته تریاک و شیره موجود خود را معدوم
نموده و از این تاریخ بیست و هفت شیره
فروش سوخته و شیره سوخته را بکلی در تمام
مملکت ممنوع دارد
سلیمان محسن
رئیس - اینجاء مقصود از شیره شیره
تریاک یا شیره سوخته ؟
سلیمان میرزا - مقصود شیره سوخته
است
حشمتی - بنده کلمه سوخته را هم
علاوه می کنم
بعضی از نمایندگان - یک مرتبه دیگر
خوانده شود
(بشرح ذیل خوانده شد)
ماده الحاقیه را بطریق ذیل پیشنهاد
مینمایم
وزارت مالیه مکلف است که سوخته
تریاک و شیره سوخته موجود خود را معدوم
نموده و از این تاریخ بیست و هفت شیره
سوخته و فروش سوخته و شیره سوخته را
بکلی در تمام مملکت ممنوع دارد
مخبر - بنده قبول می کنم
رئیس - سایر آقایان قبول می -
کنند ؟
(گفتند بلی)
رئیس - رأی میگیریم باین ماده
بطوری که قرائت شد آقایان موافقین قیام
فرمایند
یاسائی - بنده اجازه می خواهم
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - ماده الحاقیه ۲
پیشنهادی در کمیسیون که اول بعرض مجلس
رسید خوانده می شود
(بعضیون آتی خوانده شد)
ماده الحاقیه دوم - مجلس شورای
ملی مبالغ مقطوعه از شهریه و دستورات را
بتناسب ذیل برای تشکیل مدرسه ابتدایی
در نقاط مفصله تعیین می دهد و در صدی شانزده
دوازده کردستان - صدی دوازده استرآباد
و صحرانوردان خراسان صدی شانزده
آذربایجان - صدی بیست و چهار بنادر
جنوب صدی نه گیلان و مازندران - صدی
شش بلوچستان و زراسر (خاش) صدی
دوازده مدرسه صنعتی افات در طهران -
صدی نه

